

Árjegyzék
19. Telefon: 18-69. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. KBL-
földre: Havonta 2, negyedévre 6,
félévre 12, egészévre 20 dollár. — Az
Hírcetűsek díjazásáért. — Az
„ÚJ KELET” a transilvaniai és
belső zsidóság egyetlen napilap-
ja. Cikkeink utánnomását csak a
forrás megjelölésével engedjük meg.

ZSIDÓ NAPILAP

Director-Editor:
Készítő: Dr. Már-
ton Ernő, Admi-
nistrátor delegat si girant responsa-
bil-Felelős igazgató: Schwartz Eudre
Proprietar—Tulajdonos: Fraternitas
S. A. R. de Editura, Registrul publica-
tionalor periodice No. 43, Bos. 889—
1938. Tribunalul Cluj, Secția III.
Szombat, július 23.
1938—5698. Tumulz 24.
XXI. évfolyam, 163. szám.

A zarándokok tizezrei vonultak el a cotrocenii palotában Mária királyné ravatala előtt

Vasárnap hajnalban a királyi család tagjai állanak utoljára díszőrséget a királyné ravatala előtt Vasárnap reggel hét órakor veszi kezdetét a temetési gyászszertartás

Bucuresti, július 22. Ma reggel 9 órakor Cotroceniben a ravatal előtt megkezdődött a búcsújárás. A zarándokok tizezrei vonultak el csendben, megilletődött hangulatban. A közönség szombat estig vonulhat el a katedrális előtt. Vasárnap hajnalban az utolsó díszőrséget a királyi család tagjai, a nagy halott gyermekjei fogják ellátni.

Vasárnap reggel 7 órakor 75 ágyulövés fogja jelezni az összes templomok harangzúgása mellett a temetési szertartás kezdetét. Ezzel egyidejűleg az ország összes templomaiban megkezdődik a harangok és istentiszteletek tartanak. Az összes román követségeken és konzulátusokon is requiemeket fognak tartani.

A CFR intézkedett, hogy vasárnap tíz különvonatot állítsanak be a forgalomba Curtea de Arges irányába. Az egész főváros bíborlila színekbe öltözött. Abban a pillanatban, amikor a királyné koporsóját lebecsítják a Curtea de Arges-i kriptába, az országban mindenütt leállnak a vonatok.

A temetési menet elindulása előtt reggel 14 órakor istentisztelet tartanak a királyi palotában. A gyászmenet a következő utvonalat fogja követni: Calea Victoriei, C. A. Rosetti, I. C. Bratianu, Take Ionescu, Lascar Catargiu utcák, Kiseleffsszé, Mogosoaia királyi pályaudvar.

A gyászistenésztelet Clujon, de mindenütt az egész országban, az összes templomokban gyászistentisztelet lesz. A hatóságok, a város és vármegye életének polgári és katonai vezetői a Cuza Voda téri görögkeleti katedrálisban tartandó istentiszteleten fognak részt venni.

A hatóságok fejei gyászöltönyt fognak viselni kitüntetésekkel, a közönség fekete ruhában fog a gyászszertartáson részt venni. Vasárnap délután az ország összes zsidó templomaiban is gyászistentisztelet lesz.

Londoni jelentés szerint a kenti hercegi pár ma reggel Hendonból repülőgépen utarkelt Bucuresti felé, hogy résztvegyen Mária királyné temetésén.

Ma délután érkezik Bucurestibe Mária jugoszláv királyné

Mária jugoszláv királyné, aki Mária román királyné elhalálása pillanatában Londonban tartózkodott, Bucurestibe utazott, ahova szombaton délután érkezik meg. Ugyancsak szombaton érkezik Pál jugoszláv régensherceg és Olga hercegnő, akiket a királyi palotában szállásolnak el. Gheorghiu légügyi és tengerészeti államtitkár tegnap este Curtea de Argesbe utazott, hogy a kenti hercegi párt fogadja, akik az Orient-expresszel érkeznek.

A királyi palotában tartandó istentiszteleten részt vesznek a királyi család tagjain kívül az udvartartás, királyi tanácsosok, a kormány tagjai, a külföldi diplomaták, a katonai attasék, volt miniszterek és más előkelőségek.

A rendőrfőnök a menet élén

A menet élén a főváros rendőrfőnöke fog haladni, akit a 4-ik Rosiori ezred különítménye, a hadirokkantok, a tartalékos tisztek, frontbarosok szövetségeinek kiküldött el, énekharok, metropoliták következnek. A királyné koronáját egy hadseregfelügyelő viszi két tábornokkal az oldalán. A királyné údvárnestere, a halottas kocsis és a királyné lova után az uralkodó, a királyi család többi tagjai, a rendkívüli kiküldöttek, a kormány

tagjai, katonai attasék és főmáltóságok menetelnek majd. A halottaskocsiról lelégo szállagokat a királyi tanácsosok fogják vinni.

A királyi palotától az állomásig vezető utvonalon katonai kordon lesz, amely mögött énekharok és különböző egyesületek fognak sorakozni. A pályaudvaron a királyi testőrzend különítménye fog tisztelegni.

Curtea de Argesbe csak azok mennek, akik résztvettek a királyi palotában tartott istentiszteleten és meghívót kaptak.

A halottasvonat 12 órakor indul el

A halottasvonat 12 órakor indul el, amit 5 perces időközökben további különvonatok követnek. A halottasvonat megáll Titu, Goltesti és Pitesti állomásokon, ahol a helyi hatóságok vezetői, testületek és iskolák fognak tisztelegni. Curtea de Argesbe délután 4 órakor érkezik a vonat, ahol a különvonatokon odaérkezett közönség fogadja és a hat 10 által vont ágyutalpra helyezett koporsó után felsorakozva, megindul a menet. Hetvenöt ágyulövés hangzik el, megkondulnak a harangok. A koporsót a kolostorban a Rosiori ezred tisztjei veszik vállukra. Istentisztelet után a királyné földi maradványait elhantolják a templom belsejében. Ötlete a király, a királyi család és az udvar tagjai jelenlétében. Akkor újabb 75 ágyulövés és harangzúgás következik.

Mivel számos olyan kérés érkezett, amely a temetésen való részvétel engedélyezését kéri, közudomásra hozták, hogy kivételt nem lehet tenni. A temetési programot véglegesen kidolgozták.

Tokió cáfolja, hogy katonai megtorlásra készülne a Szovjet ellen

Moszkvai jelentés viszont arról tud, hogy a japán nagykövet végső esetben katonai intézkedésekkel fenyegette meg Litvinovot Csangkuifeng megszállásáért

Moszkva, július 22. A japán-orosz bonyodalom továbbra is súlyosnak tekinthető, bár a jelek szerint nem fenyeget háborus kirobbanással. A japán fővárosban rendkívül feszült a hangulat a sorozatos tüntetések pedig csak fokozzák az izgalmat, a mandzsuok incidens és a szovjet-kormány magatartása miatt. Mértékadó tokiói körök azonban cáfolják azt a hírt, hogy a moszkvai japán követ kijelentette volna Litvinovnak, miszerint Japán erőszakhoz fog folyamodni, ha az orosz csapatok nem vonulnak ki Csangkuifengből. A japán külügyminisztérium egyik képviselője kijelentette, hogy a moszkvai japán követ nem tett ilyen nyilatkozatot Litvinov előtt, hanem ellenkezőleg, a szovjet-mandzsu határ békés uton való, pontos megállapítására tett javaslatot. Tokiói politikai körök felfogása szerint nem lehet az egyelőre a két ország közötti kapcsolatok végleges megszakításáról, mert remélhető, hogy békés uton fogják elrendezni a szóbanforgó incidensét.

Ezzel szemben a Havas moszkvai jelentés alapján olyan részleteket közöl Litvinov és a japán nagykövet izgalmas tárgyalásairól, amelyek távolról sem zárják ki a háborus bonyodalom lehetőségét. Először is a szovjet külügyi népbiztos elutasította Japán azon kérését, hogy a Khasan tóti nyugatra fekvő területről vonja vissza az orosz csapatokat, a japán kormány újabb tanumányozás tárgyává

tette a helyzetet és arra megállapításra jutott, hogy a szóban forgó terület Mandzsuokhoz tartozik. A tokiói kormány azon sürgető kívánságának ad kifejezést, hogy a két ország között vonják meg a pontos határvonalat és a szovjet csapatok vonuljanak vissza. Ha ez megtörténik, úgy nyomban helyreállana a nyugalom az egész határvidéken.

Litvinov emlékeztette a japán nagykövetet azokra az iratokra, amiket a szovjet hatóságok a japán ügyvivőnek adtak át annakidején s amelyekben leszögezik, hogy a határvonal a hegyeken át, Khasantól nyugatra húzódik el. Eszerint a vitás terület Oroszországhoz és nem Mandzsuokhoz tartozik és a szovjet őrszolgálat továbbra is biztosítani fogják a szovjetunió felségjogait ezen a területen. Ebben a kérdésben nem engedhető meg más államnak a beavatkozása. Litvinov még azt is kijelentette, hogy az orosz hadsereg tudatában van felelősségének és örködi a határvidék rendjén. A szovjethatóságok hajlandók a mandzsu kormány rendelkezésére bocsátani az összes adatokat és okmányokat, amelyek alapján véleményt alakíthatnak ebben a kérdésben.

A japán követ erre azt válaszolta, hogy a szovjetek olyan okmányokra hivatkoznak, amelyeket sohasem hoztak nyilvánosságra. Kijelentette továbbá, hogy hatékony óvintézkedésekre van szükség, ne (Folytatás a nyolcadik oldalon.)

KENYA

Az eviani konferencia lord Wintonon, Anglia fődelegátusa, közölte, hogy az angol kormány azzal a tervvel foglalkozik, hogy keletafrikai gyarmatainak kolonizációs lehetőséget teremtsen bizonyos számú zsidó menekült számára. A lord meg is nevezte azt az országot, amely ebből a szempontból számba jöhet. Kenyáról van szó, amelyről egyes zsidó kolonizációs szakértők úgy nyilatkoztak, hogy alkalmas terület európai elemek letelepítésére. Wintonon eviani nyilatkozatát Malcolm Macdonald gyarmatiügyi miniszter is megerősítette egy interpellációra adott válaszában és kijelentette, hogy a kenyai telepítési terv komolyan foglalkoztatja a kormányt.

Ilyen körülmények között érthető, ha a zsidó közvélemény érdeklődéssel tekint azon keletafrikai ország felé, amely — ha nem is nagymértetű — zsidó telepítés színtere lehet a közeli években. Eviában ugyan kijelentették az összes kormányok képviselői, hogy ugynevezett területiális megoldásról, vagyis zárt zsidó tömegtelepítésről nem igen lehet szó, a kenyai ajánlat azonban mindenesetre figyelemre méltó jelenség, jóllehet egyes körök azt hiszik, hogy ezzel az ajánlattal Anglia inkább a Palesztina-centrikus zsidó igényeket szeretné tompítani, mint hogy valóban komoly kolonizációs művet valósítson meg Kenyában. E pillanatban „mérlegelés” stádiumában áll az ügy és az augusztus 3-án összeülő londoni menekültügyi értekezlet után fog kiderülni, mennyire komoly az angol kormány azon szándéka, hogy Kenyát zsidó telepítés számára nyissa meg.

A Hilfsverein der Juden in Deutschland berlini központja levelet kapott nemrég egy zsidó emigránstól, aki Kenyába vándorolt ki. Ez a levél lecsökkenti az angol ajánlat jelentőségét. A levélíró ismerteti az ottani életviszonyokat és nyomatékosan hangsúlyozza, hogy csak gazdaságilag elsőrendű, egészséges fiatal mezőgazdászok és ipari szakmunkások alapíthatnak ott egészséges egzisztenciát.

A levelet június 5-én írták és Mombasa városban adták fel. A levél így hangzik: „Bizonyára érdekelni fogja önöket, ha elmondom nagy vonalakban itteni tapasztalataimat, amelyeket két év alatt gyűjtöttem össze. Aki elviseli a tropusi napot és testileg egészséges, munkaképes és nem csalódos, az sohasem fog itt éhezni. Ha elme egy ültetvényre és azt mondja, nincs ugyan sok tapasztalatom, de szívesen dolgozom itt lakás, ellátás és egy kis zsebpénz ellenében, úgy feltétlenül munkához jut. Ha pedig már tapasztalatokra tett szert, nem nehéz ültetvényes kisegítő munkában állást kapni, amit tíz fonttal és lakással fizetnek. Jobb állást kapni már nehezebb. Kereskedelmi elhelyezkedés külföldiek számára szinte lehetetlen. Fiatalságuk miatt, akik idejönnek, hogy kizárólag kereskedelmi alapon helyezkedjenek el, rendkívül nehezen jutnak álláshoz és ha már találtak is, roppant nehéz megfelelő fizetést elérni.

Amit itt elmondtam, természetesen éles ellentétben áll az én pályafutásommal, mert kereskedelmi uton egészen Kisfizetéssel kezdtem és ma egészen jól fizetett állásban vagyok. De ez egészen kivételes eset volt. Azt hiszem, én vagyok az egyetlen németországi emigráns ebben az országban, aki tisztán üzlet és nem műszaki foglalkozásban is állásra tett szert. Mechanikusok, különösen autógépészek, ha valóban jól értik a mesterségüket, valóban megalapozhatják itt az egzisztenciájukat. A neirobi garázsok tele vannak

er szerint
en folytatni
zó tárgya-
hó hozzá-
itéséhez és
ani a cseh
borulótan
ormány kö-
nben ennek
bknt Weid-
őségét erő-
n londoni
egjelent az
ol hivatalo-
ndoni utja-

inai

között
oristák ál-
ában gyár

at Haroset
an felcsik,
támadták
kat hasz-
két telepes
A telepe-
egész éj-
arokban két
nek elesett,
nagyobbak.

mondotta
felfüggesz-
tásokat kü-
sgálni négy
tanácsok vá-
a jéggyárral
szódását.
ésse érdeké-
a belügymi-
ges tiszt-

lnökét
ügyvezetés
munkakama-
jogtalansá

Bank elni
iparkamara
a nemzet-
nybiztosokat
iparkamara
vagy meg-
kereskedel-
biztosnak a
r. Cioranu
fiókjának
új törvény-
teszi le a

Aki egyszer megpróbálta a
VERMOUTH BRANCA-1
az nem ismeri többé
az étvágytalanságot!

németországi emigránsokkal, de nem tulszofolva. De ezen a pályán is birni kell tropusi meleget, ami mindenféle elhelyezkedésnek az előfeltétele.

Néhány szót a nyelvről, aminek suabeli a neve. De az hiba. Aki kétszáz szót tud, az már hasznosabb tudja tenni magát, különösen a mezőgazdaságban, ahol állan-

ben szülöttekkel van együtt az ember és a garázsokban is. Különösen az első hetekben, amikor az ember állást keres, igen előnyös, ha elmondhatja, hogy téri valahogy a nyelvet. És még valami: az első hetekben vagyunk teljesen képtelen új nyelv befogadására, miután a jövővény előtti az új benyomásoknak az egész vilá-

ga tárul meg, nemcsak a fekete arccok és az oly különös vegetáció képében, hanem az európaiak itteni, különös életmódjában is. Ezért igen üdvös, ha az új bevándorló már megérkezése pillanatában tud valamit a benszülöttek nyelvéről. A nyelvtan nem fontos. A legtöbb fehér embernek itt fogalma sincs a nyelvtanról, ami természetesen azt a benyomást kelti a benszülöttekben, hogy képtelenek vagyunk tisztességesen megtanulni a nyelvet.

Az éghajlattal nem sok bajom volt, jól lehet a forró évszakok nem nagyon kellemesek. Most esős időszakban vagyunk és hűvösebb is az idő. De ez csak a tengerparti vidékeken van így és nem az ország bensejében.

A fiatal emberek főleg sátrakban és barakkokban laknak és aki ezt megszokja, elég jól érzi már magát ebben a környezetben és ebben az életmódban.

Ami a társadalmi életet illeti, magamról elmondhatom, hogy nagyon jó barátokra tettem itt szert és voltaképpen jól érzem itt magam. Sokat sportolok, ami nagyon fontos ahhoz, hogy az ember megőrizze egészségét és van egy autóm, melylyel néha elszabadulhatok a nagy hőség elől.

Egy dolog mindenesetre sajnálatos: Ezen a tengerparton nem lehet otthon építeni, mert az éghajlat nem alkalmas arra, hogy véglegesen itt maradjon az ember és állandó lakhelyet teremtsen magának. Hogy mi lesz ezután? — nem tudjuk. De ki gondol ma évtizedekre előre? Ez az éghajlat különösen nők számára nehéz, de gyermekeknek sem való különösen a 18-ik életévig, mert akárcsak a melegágyak növényei, tulkorán fejlődnek.

Eddig szól a levél, amit a németországi emigráns írt Berlinbe. Amikor a levelet írta, még nem volt szó Anglia evianai ajánlatáról. Ezt az ajánlatot azonban kissé elhomályosítja ez az elfogulatlan leírása az ottani életviszonyoknak és elhelyezkedési lehetőségeknek. Kiténik belőle, hogy válogatott elemek teremthetnek itt egzisztenciát maguknak és ilyen formán nagyobb telepítésről nem igen lehet szó.

Csak nagy és nemes lélek beszélhet így. Rendkívüli életének pompás színképében, amelyet oly sok művészettel beszélt el „Életem regénye” című három kötetes művében, halhatatlanok maradnak a sorok, amelyekben leírja első őszinte találkozását a román néppel:

Akkor történt, amidőn I. Károly király halála után férjét, I. Ferdinándot, királyi kiáltotta ki a nemzetgyűlés:
„...Kissé oldalt állottam — írja Mária királyné — gyermekeimmel. Hosszu fátvoly borította arcomat. Szívem ütközése úgy halatszott, mint a sors léptek dobbanása. A király szavai elmosóva jutoitak el fülemhez, ám hallottam az üdvözlőszavakat, amelyek szavait kísérték. „Eljen a király!” Hatalmas, hosszú kiáltás, dörgő taps reszketette meg a kupolatermet.

Es akkor hirtelen, mint egy robbanás, az én nevem: Mária királyné!

A hang, ahogyan a kiáltás elhangzott, magában hordozta a reményt. Éreztem, hogy meg kell mutatnom az arcom. Felhajtottam fátvolyamat s feléjük fordultam. Semmi nem választott most el tőlük.

Száz és száz szívből tört ki az üdvözlő, amely édes borzongással töltött el: — Mária királyné!

Es egymás szemébe néztünk: Az én népem és én... A tengeren túlról jött idegen asszony már nem volt idegen. Az övék voltam...
Egy levélben, amelyet unokatestvéréhez, V-ik György angol királyhoz címzett, így írt: „Inkább meghalnék az összes román katonákkal együtt, mint elismerjem, hogy legyőztek: nem hiába csörgödez angol vér az ereimben...”

Igen. Mária királyné csodálatos élete során nem tagadta meg nagyanyját, a nagy Victorát.

A világháború befejezésekor — amelynek során igazi védőangyala volt a sebesülteknek és betegeknek —, amikor Berthelot tábornok, a Romániában harcoló szövetséges haderők parancsnoka az országot elhagyni készült, a királyné az Északi pályaudvaron szomorúan fordult hozzá: „Tábornokom, nem tűzheti melleme a becsületrendet, mert nincs tisztangom. De mert — a magam módján — mégis csak jó katona voltam, ahhoz jogom van, hogy most megöletsem...”

„Es egyszerre — írja memoárjában —

MÁRIA KIRÁLYNÉ RAVATALA ELŐTT

Bucuresti, július 22. Egy fővárosi napilap leközli Mária királyné utolsó fényképét, amelyet a drezdai Weiser-Hirsch szanatórium parkjában készítettek róla, amint kezelő-orvosa, Störmer tanár és első adjutánsa, Zviedenek ezredes között sétára indul. Csodálatos fénykép. A királyné arcan leírhatatlan jóságos, tündéri mosoly lebeg és arca nagyszülőinek, főleg Victoria királynő leírhatatlan erőit tükrözi vissza.

Ennek a léleknek nagyszerűségét mi sem jellemzi jobban, mint a sorok, amelyeket éppen ő írt a győzelmes háború után: „Transilvania, Bucovina, sőt még Besarabia is! Nagy-Románia!

(Széülés foggott el, amikor a sors nagylelkűségét magam előtt láttam. Szó sincs róla: Népiünk dallal az ajkán indult a háborúba, hisz övszázados államnak valóra váltásáért ment harcolni — de közben sokszor oly sötét felhők borították el az eget, hogy ma szinte félek szembenézni a fényvel, a világossággal.

Es még volt valami: A mi győzelmünk sok másnak az összeomlását és szerencsétlenségét jelentette, a lelkek megborítottát a gondolat. Mennyi államnak kellett megsemmisülnie, hogy a mi nagy álmunk valósággá váljék. Tulságosan érzékeny a lelkismeretem ahhoz, hogy a sors eme játékával szemben el ne fogjon a borzadály. Hisz ugyanolyan könnyen megtörténhetet volna, hogy mi legyünk a legyőzöttek és ők a diadalmaskodók. Vajjon nem az összes nemzetek indultak ugy csatába, hogy az ő ügyük a szent ügy? S ha kormányok, királyok, vagy elnökök tévedhettek, ő az egyszerű harcos jóhiszeműen, tiszta szívvvel indult a küzdelembe, hogy feláldozza magát az eszméért, a hazáért, amelyről azt tanulta, hogy szent. Oh! mennyi áldozat, mily mézsalárás, mennyi halál! Tragikusabbak és sokkal tragikusabbak a győzők sirjainál a legyőzöttek sirjai. Vitézül, elkeseredéssel, örültek módjára harcoitak és hiába. Ennyi szétszórt életnek a gondolata kinezott és vetett sötét árnyat a győzelem pillanatára.”

Most alszik szépen, mint egy lilium „Európa legszebb királynéja” a fenséges ravatalon, amelyet vörös virágok borítanak: rózsák, gladiolák és szekfűk és fehér, sápadt kezében liliumokat tart, liliumokat, amelyekről oly szellelesen tudott beszélni:

„...nem láttam nálánál tökéletesebb virágot, szépség, nemes fenség, büszkeség a szirmalban, majdnem szentséges; szentképekre emlékeztetőben. Az illata, óh az illata szavakban kifejezhetetlenül édes, majdnem szédítően elbűvölő... valami biblikus van a liliumban, valami legendaszerű, irreálisan szép. Oly magas és karcsu és hajlékony és fényes, mintha a szirmai között volna a fény forrása...
Most ravatalon alszik a királyné.

Aján az a bizonyos, irreális drezdai mosoly lebeg, alszik féhéren, mint a hó s a ravatal körül arany kandelaberek égnek. A királyi csarnok rózsaszín! márványát most lila selyemszövetek borítják... gobelínek, freskók, a vitrázsokon át homályosan tör át a külső világosság, nehéz tölgy- és ébenfagaragások, szobrok között...
Most ravatalon alszik a királyné.

Aján az a bizonyos, irreális drezdai mosoly lebeg, alszik féhéren, mint a hó s a ravatal körül arany kandelaberek égnek. A királyi csarnok rózsaszín! márványát most lila selyemszövetek borítják... gobelínek, freskók, a vitrázsokon át homályosan tör át a külső világosság, nehéz tölgy- és ébenfagaragások, szobrok között...
Most ravatalon alszik a királyné.

Aján az a bizonyos, irreális drezdai mosoly lebeg, alszik féhéren, mint a hó s a ravatal körül arany kandelaberek égnek. A királyi csarnok rózsaszín! márványát most lila selyemszövetek borítják... gobelínek, freskók, a vitrázsokon át homályosan tör át a külső világosság, nehéz tölgy- és ébenfagaragások, szobrok között...
Most ravatalon alszik a királyné.

Aján az a bizonyos, irreális drezdai mosoly lebeg, alszik féhéren, mint a hó s a ravatal körül arany kandelaberek égnek. A királyi csarnok rózsaszín! márványát most lila selyemszövetek borítják... gobelínek, freskók, a vitrázsokon át homályosan tör át a külső világosság, nehéz tölgy- és ébenfagaragások, szobrok között...
Most ravatalon alszik a királyné.

Aján az a bizonyos, irreális drezdai mosoly lebeg, alszik féhéren, mint a hó s a ravatal körül arany kandelaberek égnek. A királyi csarnok rózsaszín! márványát most lila selyemszövetek borítják... gobelínek, freskók, a vitrázsokon át homályosan tör át a külső világosság, nehéz tölgy- és ébenfagaragások, szobrok között...
Most ravatalon alszik a királyné.

Aján az a bizonyos, irreális drezdai mosoly lebeg, alszik féhéren, mint a hó s a ravatal körül arany kandelaberek égnek. A királyi csarnok rózsaszín! márványát most lila selyemszövetek borítják... gobelínek, freskók, a vitrázsokon át homályosan tör át a külső világosság, nehéz tölgy- és ébenfagaragások, szobrok között...
Most ravatalon alszik a királyné.

Aján az a bizonyos, irreális drezdai mosoly lebeg, alszik féhéren, mint a hó s a ravatal körül arany kandelaberek égnek. A királyi csarnok rózsaszín! márványát most lila selyemszövetek borítják... gobelínek, freskók, a vitrázsokon át homályosan tör át a külső világosság, nehéz tölgy- és ébenfagaragások, szobrok között...
Most ravatalon alszik a királyné.

Aján az a bizonyos, irreális drezdai mosoly lebeg, alszik féhéren, mint a hó s a ravatal körül arany kandelaberek égnek. A királyi csarnok rózsaszín! márványát most lila selyemszövetek borítják... gobelínek, freskók, a vitrázsokon át homályosan tör át a külső világosság, nehéz tölgy- és ébenfagaragások, szobrok között...
Most ravatalon alszik a királyné.

Aján az a bizonyos, irreális drezdai mosoly lebeg, alszik féhéren, mint a hó s a ravatal körül arany kandelaberek égnek. A királyi csarnok rózsaszín! márványát most lila selyemszövetek borítják... gobelínek, freskók, a vitrázsokon át homályosan tör át a külső világosság, nehéz tölgy- és ébenfagaragások, szobrok között...
Most ravatalon alszik a királyné.

Aján az a bizonyos, irreális drezdai mosoly lebeg, alszik féhéren, mint a hó s a ravatal körül arany kandelaberek égnek. A királyi csarnok rózsaszín! márványát most lila selyemszövetek borítják... gobelínek, freskók, a vitrázsokon át homályosan tör át a külső világosság, nehéz tölgy- és ébenfagaragások, szobrok között...
Most ravatalon alszik a királyné.

Aján az a bizonyos, irreális drezdai mosoly lebeg, alszik féhéren, mint a hó s a ravatal körül arany kandelaberek égnek. A királyi csarnok rózsaszín! márványát most lila selyemszövetek borítják... gobelínek, freskók, a vitrázsokon át homályosan tör át a külső világosság, nehéz tölgy- és ébenfagaragások, szobrok között...
Most ravatalon alszik a királyné.

Aján az a bizonyos, irreális drezdai mosoly lebeg, alszik féhéren, mint a hó s a ravatal körül arany kandelaberek égnek. A királyi csarnok rózsaszín! márványát most lila selyemszövetek borítják... gobelínek, freskók, a vitrázsokon át homályosan tör át a külső világosság, nehéz tölgy- és ébenfagaragások, szobrok között...
Most ravatalon alszik a királyné.

széles mellére szoritott s mindkét arcomra meleg csókot nyomott...”

Amikor mások mérlegeltek s nem voltak képesek dönteni, ő férfias akarattal határozott:

„Két dolog érdekelt bennünket: Nemzeti ideálunk megvalósítása és Angliába vetett bizalmunk... hittünk abban a mondásban, hogy Anglia mindig megnyeri az utolsó csatát. Meghalnék a fájdalomtól, ha Románia Anglia ellen háborút indítana...”

Mária királyné véget vetett a shakespearei drámának, amely jelentős szerepet játszott abban, vajjon Románia az antant, vagy a központi hatalmak oldalán vonul harcba.

Most alszik szépen, mint egy lilium „Európa legszebb királynéja” a fenséges ravatalon, amelyet vörös virágok borítanak: rózsák, gladiolák és szekfűk és fehér, sápadt kezében liliumokat tart, liliumokat, amelyekről oly szellelesen tudott beszélni:

„...nem láttam nálánál tökéletesebb virágot, szépség, nemes fenség, büszkeség a szirmalban, majdnem szentséges; szentképekre emlékeztetőben. Az illata, óh az illata szavakban kifejezhetetlenül édes, majdnem szédítően elbűvölő... valami biblikus van a liliumban, valami legendaszerű, irreálisan szép. Oly magas és karcsu és hajlékony és fényes, mintha a szirmai között volna a fény forrása...
Most ravatalon alszik a királyné.

Aján az a bizonyos, irreális drezdai mosoly lebeg, alszik féhéren, mint a hó s a ravatal körül arany kandelaberek égnek. A királyi csarnok rózsaszín! márványát most lila selyemszövetek borítják... gobelínek, freskók, a vitrázsokon át homályosan tör át a külső világosság, nehéz tölgy- és ébenfagaragások, szobrok között...
Most ravatalon alszik a királyné.

Aján az a bizonyos, irreális drezdai mosoly lebeg, alszik féhéren, mint a hó s a ravatal körül arany kandelaberek égnek. A királyi csarnok rózsaszín! márványát most lila selyemszövetek borítják... gobelínek, freskók, a vitrázsokon át homályosan tör át a külső világosság, nehéz tölgy- és ébenfagaragások, szobrok között...
Most ravatalon alszik a királyné.

Aján az a bizonyos, irreális drezdai mosoly lebeg, alszik féhéren, mint a hó s a ravatal körül arany kandelaberek égnek. A királyi csarnok rózsaszín! márványát most lila selyemszövetek borítják... gobelínek, freskók, a vitrázsokon át homályosan tör át a külső világosság, nehéz tölgy- és ébenfagaragások, szobrok között...
Most ravatalon alszik a királyné.

Aján az a bizonyos, irreális drezdai mosoly lebeg, alszik féhéren, mint a hó s a ravatal körül arany kandelaberek égnek. A királyi csarnok rózsaszín! márványát most lila selyemszövetek borítják... gobelínek, freskók, a vitrázsokon át homályosan tör át a külső világosság, nehéz tölgy- és ébenfagaragások, szobrok között...
Most ravatalon alszik a királyné.

Aján az a bizonyos, irreális drezdai mosoly lebeg, alszik féhéren, mint a hó s a ravatal körül arany kandelaberek égnek. A királyi csarnok rózsaszín! márványát most lila selyemszövetek borítják... gobelínek, freskók, a vitrázsokon át homályosan tör át a külső világosság, nehéz tölgy- és ébenfagaragások, szobrok között...
Most ravatalon alszik a királyné.

Aján az a bizonyos, irreális drezdai mosoly lebeg, alszik féhéren, mint a hó s a ravatal körül arany kandelaberek égnek. A királyi csarnok rózsaszín! márványát most lila selyemszövetek borítják... gobelínek, freskók, a vitrázsokon át homályosan tör át a külső világosság, nehéz tölgy- és ébenfagaragások, szobrok között...
Most ravatalon alszik a királyné.

Aján az a bizonyos, irreális drezdai mosoly lebeg, alszik féhéren, mint a hó s a ravatal körül arany kandelaberek égnek. A királyi csarnok rózsaszín! márványát most lila selyemszövetek borítják... gobelínek, freskók, a vitrázsokon át homályosan tör át a külső világosság, nehéz tölgy- és ébenfagaragások, szobrok között...
Most ravatalon alszik a királyné.

Aján az a bizonyos, irreális drezdai mosoly lebeg, alszik féhéren, mint a hó s a ravatal körül arany kandelaberek égnek. A királyi csarnok rózsaszín! márványát most lila selyemszövetek borítják... gobelínek, freskók, a vitrázsokon át homályosan tör át a külső világosság, nehéz tölgy- és ébenfagaragások, szobrok között...
Most ravatalon alszik a királyné.

Aján az a bizonyos, irreális drezdai mosoly lebeg, alszik féhéren, mint a hó s a ravatal körül arany kandelaberek égnek. A királyi csarnok rózsaszín! márványát most lila selyemszövetek borítják... gobelínek, freskók, a vitrázsokon át homályosan tör át a külső világosság, nehéz tölgy- és ébenfagaragások, szobrok között...
Most ravatalon alszik a királyné.

Aján az a bizonyos, irreális drezdai mosoly lebeg, alszik féhéren, mint a hó s a ravatal körül arany kandelaberek égnek. A királyi csarnok rózsaszín! márványát most lila selyemszövetek borítják... gobelínek, freskók, a vitrázsokon át homályosan tör át a külső világosság, nehéz tölgy- és ébenfagaragások, szobrok között...
Most ravatalon alszik a királyné.

Aján az a bizonyos, irreális drezdai mosoly lebeg, alszik féhéren, mint a hó s a ravatal körül arany kandelaberek égnek. A királyi csarnok rózsaszín! márványát most lila selyemszövetek borítják... gobelínek, freskók, a vitrázsokon át homályosan tör át a külső világosság, nehéz tölgy- és ébenfagaragások, szobrok között...
Most ravatalon alszik a királyné.

Aján az a bizonyos, irreális drezdai mosoly lebeg, alszik féhéren, mint a hó s a ravatal körül arany kandelaberek égnek. A királyi csarnok rózsaszín! márványát most lila selyemszövetek borítják... gobelínek, freskók, a vitrázsokon át homályosan tör át a külső világosság, nehéz tölgy- és ébenfagaragások, szobrok között...
Most ravatalon alszik a királyné.

Aján az a bizonyos, irreális drezdai mosoly lebeg, alszik féhéren, mint a hó s a ravatal körül arany kandelaberek égnek. A királyi csarnok rózsaszín! márványát most lila selyemszövetek borítják... gobelínek, freskók, a vitrázsokon át homályosan tör át a külső világosság, nehéz tölgy- és ébenfagaragások, szobrok között...
Most ravatalon alszik a királyné.

TITKOS BETEGSÉGEK

Féves előítélet — amely ellen mindig küzdenünk kell — „titkos” betegségek tekinteni a húgy és ivar-szervek, valamint a hólyag és mellékszerveinek megbetegedéseit.

Ezen álszemérem súlyos és szomorú következményei — úgy az egyénre, mint a fajra nézve — ugyszólván kiszámíthatatlanok.

Mindenesetre sürgős intézkedésekre van szükség. PAGEOL a leghatásosabb húgyszervi fertőtlenítő enyhíti a fájdalmakat, megszünteti a folyást, tehermentesíti a prosztatát.

PAGEOL azonnali megkönnyebbülést ad, használata energikus, tökéletes és végleges kikezést biztosít.

PAGEOL

hatásos húgyszervi fertőtlenítő
Kapható a gyógyszerüzletekben és drogériákban

Nehézkes brani meg prahovavölgyi paraszta, asszonyok és polgárok vonulnak el néma könnyekkel szemükben. A szív dobbanása megállott... Ezek és ezek vonulnak el és siradják némán királynőjüket.

A királyné amikor megérezte, hogy a vég közeledik, hogy ráshintott a Halál angyalának a szárnya, hazakivándozott Drezdából, itt akart meghalni az övéi melett, a földön, amelyre idegenként jött s amellyel úgy össze tudott forni.

— Hazám földjén akarok meghalni!
Es visszatért meghalni az országba, amelyet szeretett s amely most vigasztalhatatlanul siratja; az országba, amely vele a kor legnagyobb királynéját veszítette el.

Hátszegi Ernő

Meleg ünneplésben részesítették a miniszterelnököt hetvenedik születésnapján

A pátriárka-miniszterelnök a testvériesség szelleméről

Bucuresti, július 22. Miron Cristea pátriárka-miniszterelnök most töltötte be 70. születésnapját. A kormány tagjai ebből az alkalomból megjelentek palotájában, hogy Ionescu Sisești miniszter meleghangú beszédet mondott s átnyújtotta a kormány ajánlékát: egy művészi kivitelű arany iróttalat.

Miron Cristea pátriárka meghatott szavakkal mondott köszönetet az ünneplésért. Röviden vázolta életének nagy munkáját, melynek minden szakában arra törekedett, hogy becsületesen, tiszta kézzel a közigykeket szolgálja. Beszédének további során megállapította hogy béke és nyugalom van az or-

szágban és testvériesen élnek egymás mellett az állampolgárok. A miniszterelnök hangoztatta, hogy a románok testvériesen kell együtt éljenek azokkal a nem román állampolgárokkal, akik ezen a földön élnek Isten akaratából.

— A kormány — mondotta — tisztakezű és becsületes munkát visz a hivatalokba, hogy megvédje a közvagyonot. Meg akarja erősíteni a román elemeket minden vonalon és ki akarja küszöbölni az igazságtalanságokat.

Beszéde végén a pátriárka-miniszterelnök a jelenlevőket megáldotta.

A transzilvániai zsidók és utazó urak találkozóhelye Clujon az ujonnan nyílt „CARMEL” orth. kóser étterem és büfé
Calea Regele Ferdinand 33. Regál kávéházzal szemben. Szíves pártfogást kér a Satu-Mare-ről elszármazott KESZTENBAUM-család. Pensio rendszer.

Angol előkelőségek nyílt levele az ausztriai zsidók sorsáról

London július 22. Lord Lytton, az angol kormány mandzsuri szakértője, Chester anglikán püspöke Victor Cazalet konzervatív képviselő, aki Evianban Lori Winterton első titkára volt, továbbá Violet Bonham, néhai Asquith miniszterelnök lánya együttes nyílt levélben mondanak ítéletet a Times hasábjain az ausztriai zsidóüldözésekről. Az előkelő angol közéleti személyiségeket az ausztriai antiszemita hullám indította a nyilvános kiállásra. Ez az antiszemita hullám — szerintük — 7000 öngyilkosságot idézett elő Bécsben.

— Az ausztriai zsidók szenvedése — olvasható a nyílt levélben — felülmúlhat minden képzeletet. Ugy érezzük, hogy minden keresztény férfinak és nőnek tiltakoznia kell egy tehetséges emberfajta tervszerű üldözése ellen. Számunkra szent az emberi személyiség.

A Timesban megjelent nyílt levél a továbbibabban sikraszáll az ausztriai zsidóság kisebbségi jogai érdekében és kéri a német kormányt, hogy enyhítsen a zsidóságot sújtó rendelkezéseken.

— A Munkás Athenaeum, a cluji munkások szaknevelési és kultúrügyületének vezetősége Jean Jaures halálának évfordulója alkalmából, július hó 30-án, szombaton este 9 órai kezdettel a Davila Színházban emlékülőadást rendez. Jean Jaures a francia dolgozó nép igazi és felejtethetlen vezére volt és a béke érdekében szállt mindenkor sikkra. Az előadás iránt Cluj város dolgozó rétegei körében érthető nagy érdeklődés nyilvánult meg.

RÁDIÓ MŰSOR

Szombat, július 23.

Bucuresti. 7.30: Torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny. 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport. 13.10: Déli hangverseny. Közben: Sport-hírek. 13.40: Hanglemezek. 14.15: Hírek. 14.30: Hanglemezek. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 19: Katonazene. 19.45: Felolvasás. 20: Anghel Viorica énekel. 20.25: Híres énekesek lemezei. 21.15: Ghinda tánczenekar. 22.30: Hírek. 22.45: Vendéglői zene. Majd: Hírek külföldre németül és franciául. Utána: Közlemények.

Jeruzsálem. Délután 5.45: Pontos idő, hírek, angol nevelésügy. Könnyű zene. 8: Hamavdil. 8.05: Előadás. 8.15: Zsidó népdalok. 8.40: I. Karniol előadása. 9: Pontos idő, időjárás, újdonságok. 9.30: Hangverseny. 10.10: Táncczene.

Budapest I. 7.45: Torna, utána hanglemezek. 11: Hírek. 13.05: Cigányzene. 13.30: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés. 14.30: Hanglemezek. 15.35: Hírek. 17.15: Mesék. 17.45: Pontos időjelzés. 18: Munkáselőőra. 18.30: Jazz. 19.15: Mit úzen a rádió? 19.45: A rádió szalonzenekara. 20.30: „Mai olasz költők”. 21: A gésák. Operett. 22.50: Hírek. 22.10: Cigányzene. 24: Hírek. 24.10: Hanglemezek.

Vál

...és legyenek idegetre, sággal a Keletet mészáj teregetni moruság öngyilkos merülő zleztentnek? hogy né „szennaz napság sors Ha ez kozzanat te fogja Ne ha hogy pá éreztem leveléből

Dehogy haragsz ellenkezőleg, hál keresett leveléve mat nem diszka az eldugott „Sz tában adom meg ugyancsak látha lentőséget tulaj Mert On sokak aszt már nagy talán senkise úszintén és plas valóban a mai Most, hogy é gyakran osztozo Engemet is a h az Uj Keletet h friss lapot, vajj fogok megint o vallom Önnel, r ér is írok a sz egy olyan levele a kísértés hata kezdem töpreng szonvedés lesz o nem fogja meg tezővé válik egy nem veszek tud töprengtem, h jelent meg lell a homokba dugt pirultam és ele Ezek a panas mai keletiek. U Kelettel. Régen minkre, hogy antiszemitáknak jük a külföldi Hogy az antisz mulják meg, m Kelet, mint köt szemiták száma lat.) Sajnos, azóta legmakacsabb antiszemitáknak jobb tanitómes birodalom váll adatot, hogy m szemitizmus m nép, amely az dókat adott az mita agitátorok látog. És ezek Nagy Mesterre lettől, még cs punkból, a „J multák mesters tanítókra. Ami Sisibuth vizigő tóra szüksége, törvényeit, am védő törvények letai. Ez a tudom mindenütt, ah van és lényege Majdnem olyan póra.

Válasz egy olvasónak

Irtá: Marton Ernő

...és kérem Főszerkesztő urat, legyenek tekintettel az olvasók idegeire. Engem minden reggel valóságos hideg ráz, amikor az Uj Keletet a kezembe veszem. Hát muszáj naponta oldalakon át kitergetni a világ minden zsidó nyomorúságát? Muszáj minden reggel öngyilkos osztrák zsidókat és elmerülő német és lengyel zsidó egzisztenciákat feltámasztani az olvasónak? Azt hiszi, Főszerkesztő ur, hogy nem tudjuk mi az Uj Kelet „szencziói” nélkül is, hogy manapság nem megy éppen jól a zsidóság sorsa a világban?

Ha ezt így folytatják, ne csodálkozzanak az urak, ha sok előfizető fe fogja mondani a lapot.

Ne haragudjék, Főszerkesztő ur, hogy pihenésben zavartam, de úgy érzem... stb. (Egy hü olvasó leveleiből).

Novy Smokovec, július hó

Dehogy haragszom, kedves Olvasó, sőt ellenkezőleg, hála vagyok érte, hogy felkeresett levelével. Abból, hogy a válaszmam nem diszkrét magánlevelben, vagy az eldugott „Szerkesztői üzenetek” rovatában adom meg, hanem a lap főhelyén, ugyancsak láthatja, milyen kivételes jelentőséget tulajdonítok becses levelének. Mert ön sokak nevében beszélt. Ezt a panaszt már nagyon sokan emelték Ön előtt, talán senkitem fejezte ki magát ilyen őszintén és plasztikusan.

Az Uj Kelet az utóbbi években csakugyan kellemetlen olvasmánnyá vált. Minden száma tele van a zsidóság kimondhatatlan szenvedéseivel. Már majdnem olyan kellemetlen olvasmány, mint maga a zsidó történelem. Aminthogy az Uj Kelet valóban a mai napok történelme.

Most, hogy én is olvasóvá léptem elő, gyakran osztozom az Ön lelkiállapotában. Engemet is a hideg ráz, amikor a postás az Uj Keletet hozza és félve nyitom fel a friss lapot, vajjon milyen szörnyűségeket fogok megint olvasni benne. Titokban bevallom Önnek, már gondoltam arra, hogy én is írok a szerkesztőségnek körülbelül egy olyan levelet, mint az Öné. De mielőtt a kísértés hatalmába kerített volna, elkészíttem töprengeni: vajjon kevesebb zsidó szenvedés lesz a világon, ha az Uj Kelet nem fogja megírni őket? Vajjon nemlétezővé válik egy esemény azáltal, ha én nem veszek tudomást róla? Miközben így töprengtem, hirtelen egy struccmadár jelent meg lelki szemem előtt, amint éppen a homokba dugja a fejét. Erre nagyon elpirultam és elejtettem a levélírási tervét.

Ezek a panaszok az Uj Kelet ellen nem mai keletiek. Ugyszólván egyidősek az Uj Kelettel. Régen azt vetették egyesek szemünkre, hogy példát mutatunk a belföldi antiszemitaáknak, amikor állandóan közöljük a külföldi zsidóellenes atrocitásokat. Hogy az antiszemita az Uj Keletből tanulják meg, mit kell csinálniuk. (Az Uj Kelet, mint kötelező tantárgy kezdő antiszemita számára! Nem is rossz gondolat.)

Sajnos, azóta meg kellett győződnöm a legmakacsabb panasztevőknek is, hogy az antiszemitaáknak akadt az Uj Keletnél jobb tanítómesterek. Egy hetvenötmilliósi birodalom vállalta magára a nemes feladatot, hogy megtanítsa a világot az antiszemita tudományára. Az a nép, amely azelőtt költöket és gondolkodókat adott az emberiségnek, ma antiszemita agitátorokkal ajándékozza meg a világot. És ezek az agitátorok, élükön a Nagy Mesterrel, valóban nem az Uj Keletből, még csak nem is berlini testvérelapunkból, a „Jüdische Rundschau”-ból tanulják mesterségüket. Nem volt szükségük tanítókra. Aminthogy jó ezer évvel ezelőtt Sisebutz vizgót királynak sem volt tanítóra szüksége, amikor kiadta híres zsidótörvényeit, amelyeknek a nürnbergi fajvédőtörvények csak szolgái, epigon másolatai.

Ez a tudomány tehát magától terem mindenütt, ahol védtelen zsidó kisebbség van és lényegesen idősebb az Uj Keletnél. Majdnem olyan öreg, mint a zsidó diaszpóra.

A hivatás nagyságát álló zsidó sajtonak éppen ezért elsőrangú kötelessége, hogy hűségesen informálja olvasóit mindarról, ami a zsidó világban történik. Meg kell írnia mindent, még akkor is, ha ezzel kellemetlen perceket szerez az olvasónak. De a zsidó olvasónak is kötelessége, hogy tudomást szerezzen mindazokról a szörnyűségekről, amelyek ma a zsidósággal szerte a világon történnek.

Ez a kötelesség elsősorban etikai természetű. Legalább annyival tartozunk a zsidóság mártírjainak, hogy tudomást vegyünk szenvedéseikről, testi és lelki nyomorúságukról. Szerencsére most még csak annyi részt kell vállalnunk ezekből a szenvedésekből, hogy elolvassuk a róluk szóló beszámolókat. Ez igazán nem sok. A résztvételnek és testvéri szolidaritásnak legalább ebben a halvány formában meg kell nyilatkoznia a szenvedő, tiszt, földönfutó testvérekkel szemben.

Igaz, ezek a hírek megkeserítik néha a szájunk ízét, néha felborzolják amugyis zaklatott idegeinket, de mi ez a kis kellemetlenség például azoknak az elkergetett burgenlandi zsidóknak a szenvedéséhez képest, akik már harmadik hónapja várják egy dunai slepperen összehajszolva a menekülést és akiket csak a Pozsonyból küldött könyvradományok mentenek meg az éhenhalástól. Én azt hiszem, magasabb etikai parancs az, hogy tudomást szerezzünk e rémségek minden részletéről. Igenis tudunk kell arról, hogy Bécsben három nap alatt nyolcszáz zsidó magántisztviselő lett öngyilkos, mert máról-holnapra kiűtötték a kenyeret a szájukból.

Ezeket a rémségeket nem lehet és nem szabad strucc módjára a tudatunkból elszikrasztani. Ha már nem vagyunk képesek aktív segítséget nyújtani az üldözötteknek — holott ez is elemi kötelességünk volna — legalább ne tagadjuk meg tőlük a résztvétel azt a minimumát, hogy az olvasáskor gondolatban egy kicsit velük szenvedünk. Mert ne felejtjük el, hogy abban a főbenjáró bűnben, amelyért nekik most bűnhődniök kell, valamennyien vétkesek vagyunk, akár olvassuk az Uj Keletet, akár nem. Ez a bűn: a zsidóságunk.

Mindaz azonban csak érzelmi része a dolgnak. Van egy gyakorlatiasabb, tehát fontosabb momentum is, amely parancsolólag írja elő, hogy kendőzés nélkül nézzünk szemébe a kegyetlen zsidó valóságunknak és hogy ne hallgassuk el annak egyetlen részletét sem. Ez a momentum: a nagy tanítás és örök figyelmeztetés, amely ezekben az eseményekben a mi számunkra rejlik. Aki nem kíséri figyelemmel ezeket az eseményeket, az nem lehet tisztában a zsidó valósággal s így saját helyzetével sem. Az ilyen ember hamis illúziókban ringatja magát, ami ma veszedelmesebb lehet mint valaha. Épp ezért egy pillanatra sem szabad megfeledkeznünk róla — bármily kényelmetlen és kellemetlen is legyen számunkra — hogy valamennyiünk sorsa: megfellebbezhetetlen zsidó sors. A zsidó végzet borul mindnyájunkra fele.

Ez a valóság tanít bennünket a zsidó sors megértésére, ez figyelmeztet a megfelelő zsidó életvitelre és ez nevel bennünket a korszerű, helyes zsidó magatartásra. A ma zsidójának sajnos állandó kétszínűsége kell állania s ha nem akar felelőtlen lenni önmagával és hozzátartozóival szemben, akkor vállalnia kell a kellemetlen ujsághíreket. Ezek az ujsághírek a zsidó élet hőmérői s ez a hőmérő magas lázat mutat.

Higgye el, kedves Olvasó, nekünk már rég nem „lapszenczió” a zsidó nyomorúság s minthogy nagyon is jól ismerjük olvasóink lelkiállapotát, tudjuk, hogy nemcsak szerkesztőségi, de kiadóhivatali szempontból sem érdekünk, hogy korunk zsidó tragédiájának részleteit hajszálnyira is eltulozzuk, vagy a muszájnál jobban kihasználjuk az Uj Kelet szerkesztőségében, hogy a Zsidó Távirati Iroda jelentéseit alaposan megszüritjük, letompítjuk és elszürkítjük s csak azt adjuk le, amiről úgy érezzük, hogy tudnia kell róla minden zsidónak.

Igen, kedves Olvasó, mi már eddig is igyekeztünk tekintettel lenni az Ön idegeire s ezután ez az igyekeztünk még fokozottabb lesz. Mert mi azt is tudjuk, hogy a zsidóságnak ma erős idegekre van szüksége.

Am ha kínos és idegesítő az ilyen hírek olvasása, higgye el, kedves Olvasó, sokkal kínosabb és idegterőbb ezeknek a híreknek a megírása és feldolgozása. Higgye el, hogy a zsidó ujságíró, miközben ezeket a cikkeket írja, maga is átéli, átszenvedi a szörnyűségeket. Ezek a hírek az ujságíró idegszálaival át jutnak el az olvasóhoz.

Legkevésbé a mi számunkra passzív ilyen ujságot csinálni. Be szívesen töltünk meg az Uj Kelet hasábjait derűs és örömteljes hírekkel. Be szívesen számolnánk be nap-nap után zsidó sikerekről és zsidó előrehaladásról a szellemi és gazdasági élet területén, amint ezt az előbbi nemzedék zsidó krónikásai tették. De mi egy nehéz és felelősségteljes kor króniká-

sai vagyunk s csak ritkán adatik meg nekünk, hogy tollunkkal ne könnyeket, hanem derűt és mosolyt fakasszunk. Higgye el, kedves Olvasó, nem bennünk, a korban van a hiba.

A zsidó ujságíró azonban nemcsak száraz krónikása az eseményeknek. A mai történelem sötét felhőfényén át meg is mutatja néha a jövő derűs útját. Mert mi a mai nyomorúságon túl látjuk és látatjuk már a holnap biztató ígértét. Látjuk, hogy ebből a sok rosszból, hogyan születik meg a jó: a szenvedésekben meg-edzett, ujjászillett zsidó nép.

Ezért kell nekünk mindent megírunk, rosszat épp úgy, mint a jót. Ha nem ezt tennénk, elvesztenénk az erkölcsi jogosultságunkat ahhoz, hogy a mai apokaliptikus időkben zsidó lapot csináljunk. És számunkra ez a mesterség, a zsidó ujságírás nemcsak kenyér, de elsősorban hivatás és élettartalom.

Tolnai Andor — az új Kenyeres Kaufman

A Clujról elszármazott bonviván Pécsen nyilaskeresztes vezért játszott, mire kiderítették, hogy a nagy antiszemita — zsidó

Budapest, július 22. Tolnai Andor ismert név Clujon és azokban a városokban, ahová régebben eljutott a cluji színtársulat. Bonviván volt, jó kiállású fiú, kellemes hanggal, régen látták a színpadon olyan izos magyar mulatságot, amelyen Tolnai Andor volt hangadó. A színpadon és kommunikáción mindenütt ipsiszonnal irta nevét és zsidókkal a kellettéről többet nem barátkozott. Különös antiszemita velleitások azonban nem voltak kiderítve nekik nála ebben az időben. Sőt megessék, hogy amikor a zsidókérdést beszégették, Tolnai („elvégre ő is ember”) leereszkedő jóindulattal beszélt róluk. A helyzet Budapestben megváltozott, ahol Tolnai Andor előbb mint operettszínész, később mint vidéki színgazgató működött.

Amíg nem vetett nagy hullámokat a nyilaskeresztes mozgalom, Tolnai Andor nyilván a zsidó színházközönségre való tekintettel politikamentesen játszott és megelégedett szerény ipsiszonjával a nevében. De amikor legutóbb megpályázta a pécsi színházat, Tolnai Andor ur beállott nyilaskeresztesnek és fellázította a reakciós ifjúságot, Fodor Oszkár eddigi színgazgató ellen, aki feleségével, Harcos Irénnel a primadonnával együtt a sémiták fajtájából származik.

Tolnai Andor bejött Pécs városába és a botrányok egész sorozatát idézte fel. Mindenekelőtt a nyilaskeresztes fiatalágnak mutatkozott be és tőle kérte támogatását, mint régi nemes, akit teljes nevén zabolai Tolnay Andornak hívnak. Felmutatott különböző irásokat, disznóbőrre írott okmányt is, és ezzel megnyerte nemcsak a fiatalágot, amely állandóan tüntetett Fodor Oszkár és felesége ellen és akik a nagy hajzsa miatt öngyilkossági kísérletet is követtek el, hanem eljárt egyházfériakhoz és városarvákhoz, akiket „megfőzött” a színiengedély érdekében.

Amikor a heceek áradata már előtört a várost, a jóízűlétek, élükön Nedvich Andor kormányfőtanácsossal, aki Pécs polgármestere volt, ellenakciót indítottak. Az akció eredményes volt. Kiderítették Tolnai Andorról, hogy apja sohasem volt nemes, ellenben Guth Mórionak hívták,

előbb házaló, majd kiskereskedő Gyöngyösön, anyját Breuer Gizának hívták, nem pedig nemes Kovács Juliánna, mint ahogy ezt Tolnai ur „kimutatta”. Minden nyomot megtaláltak, azt is, hogy miért vette fel a Tolnai nevet. Azért, mert Gyöngyösről szülei Tolna megyébe származtak el.

A leleplezés a városházán, ahol azon a napon, amikor ügyét tárgyalták, az álneves „nagy felhajtást csinált”, kinos megfélemlést keltett. A színiügyi bizottság maga is nyomozott és kétségtelen bizonyítékokat szerzett arra nézve, hogy Tolnai Andor hét évvel ezelőtt, amikor a szegedi színházat pályázta meg, azért rekrutálták ki a pályázatból, mert kiderítették — legnagyobb diszkreáció mellett — hogy az irásban és szóban előadott személyi és származási adatai valótlanak. Tolnai ur tehát kénytelen volt a bizonyítékok súlya alatt deferálni. Malkai István pécsi polgármester előtt jegyzőkönyvet vettek fel, amelyben elismerte, hogy hamis okmányokat szerzett és pedig azért, mert ezekkel akarta honosságát megszerezni. Ez maga is sántít, mert hiszen Tolnai magyar területen született és lakott és a harctéren is volt, ahol pökhendiségével elég nagy népszerűtlenségnek örvendett. Már akkor suttogták, hogy a dzsentri allűrökkel hengegő honvéd szakaszvezető bölcsője egy kis fűszeres bolt mögötti szobácskában ringott.

RAPID DE LUXE
RUGANYS BOROTVAPENGÉVEL
KÖNNYEN ÉS FÁJDALOMNÉLKÜL
BOROTVALKOZIK

Depozitár: Margulius & Co. București, str. Carol 44

Boskovics Sándor rádióhangversenyének sikere Palesztinában

Boskovics Sándor, a kitünő cluji származású zeneszerző július 14-én saját kompozíciót zongorázta a jeruzsálemi stúdióban. A hangverseny keretében Boskovics 13 művét mutatta be, melyek közül 11-et már Palesztinában írt. A három részre osztott műsor első felében Boskovics etűdjel, a második felében gyermekmesék, végül pedig palesztinai dalok szerepeltek. A komponista palesztinai szerzeményei mutatják azt a nagy lendületű fejlődést, amelyen legutóbbi bemutatása óta átment. A palesztinai sajtó egyhangúan megállapítja, hogy Boskovics Sándor műveinek kifejező ereje és technikai kiforrottsága nagykulturájú és nagyreményű komponistára vallanak. A The Palestine Post mindezek mellett kiemeli Boskovics kitünő zongorajátékát is. A rádió nagy örömmel vette Boskovics közreműködését és a gyermekdalok lejátszására augusztus közepére újra lekötötte, amikor is a gyermekóra keretében fogja azokat ismételtén bemutatni. Ezen felül gyermek-kompozícióiból és palesztinai dalaiból a rádiózenekar számára kell áthangszerelnie egy szívet. A hét folyamán néhány zongorakompozícióját hangfelvételre is felveszik Jeruzsálemben.

Orth. Zsidó Leányinternátus Budapesten

Régóta érzett hiányt van hivatva pótolni a múlt évben Stern Magda középiskolai tanárnő vezetése alatt megnyitott ort. zsidó leányinternátus. Az internátus igazgatója egy szerszind vezetője a budapesti ort. izr. hitközség által fenntartott leánytovábbképző intézetnek is, az internátus növendéke azonban bármely középiskola felsőbb fokoztatát látogató leány is lehet. Az internátus célja összehangban áll a hitközségi leánytovábbképző célkitűzéseivel és a modern, praktikus életrevaló nevelés mellett a zsidó vallás-erkölcsi leánynevelés szempontjait determinálják működésében. Ilyenirányú intézet hiányában, különösen a vidékről a magyar fővárosba felkerült jobb zsidó családok leányai is rendszerint olyan nevelőintézetbe kerültek, amelynek szelleme távol esik mindentől, ami zsidó s így az életbe kikerült növendékek a zsidóság, a zsidó közösség részére kellő felkészültség és zsidó önérték hiányában nem sok nyereséget jelentettek.

Ezen hézagpótló intézetben a zsidó vallás-erkölcsi nevelés a zsidó történelem és gyakorlati vallás tanításán dominál, emellett a modern nyelvek, művészettörténet, kereskedelmi ismeretek és könyvtelán, egyszóval minden tárgy, amelyet a mai modern vallásos zsidó nő az életben nem nélkülözhet, kiváló előadó tanárok által adatik elő. Az igazi zsidó szellemű leánynevelésre alkalmas intézetet az érdekelt szülők figyelmébe ajánljuk. Kimerítő prospektust az intézet főnöke, Stern Magda középiskolai tanárnő Budapest, VII. Damjanich uca 13 V/9, küld az érdeklődőknek.

Az oradeai SZILÁGYI-féle orth. kóser zsidó fiuinternátus

felvesz az 1938-39. tanévre bentlakó és bejáró növendékeket. Az internátusban a tanulók okleveles tanárok gondos vezetése mellett teljes testi és lelki fejlődése biztosítva van.

Az intézet igazgatói Dr. SZILÁGYI, zsidó licenziált igazgató és RADO PÁL kereskedelmi licenziált tanár

Bücskút Oradea, Str. Delavrancea 17-hez forduljanak.

KÖZGAZDASÁG

Megegyeztek az ipari és mezőgazdasági szeszgyáarak

A szeszgyáarak között a szeszszindikátus vezetésével már régebben tárgyalások folytak egy oly egyezség létrehozatalára, amelyhez a gyáraknak legalább 90 százaléka hozzájáruljon, hogy ezáltal a pénzügyminisztériumnak ne kelljen a termelési kvótákat revízió alá vennie. A szeszszindikátus ez ügyben igazgatósági ülést tartott, amelyen megállapították, hogy az egyezményhez a gyárak 95 százaléka hozzájárult.

A szindikátus ennek következtében elhatározta, hogy az egyezményt a minisztérium elé terjeszti jóváhagyás végett. Az egyezményben nemcsak a különböző szeszgyáaraknak egymással szemben támasztott igényei nyertek rendezést, hanem

az intézést nyert az ipari és a mezőgazdasági szeszgyáarak közötti félreértések ügye is. A létrejött megállapodás szerint az országban lévő 45 ipari szeszgyár 67 százaléka, a 88 mezőgazdasági szeszgyár pedig együttesen 33 százalékos kvótában részesül. A mezőgazdasági szeszgyáarak csoportja 35 százalékos arányban vesz részt a szeszszindikátus minden egyes rendkívüli közgyűlésén a szeszszindikátus alapszabályzatát abban az értelemben módosítják, hogy a mezőgazdasági szeszgyáarak egyéni kvótájuknak megfelelően vesznek részt a szesz szállításokban, évi globális részesedésük e szállításokban legalább 280 vagon abszolut szesz.

Ujabb adóügyi döntések és rendeletek

A részvénytársaságoknál adminisztrátor delegátok minőségben működő idegen alattvalók, a munkaügyi minisztérium 1938 június 30-án kelt 40.298 számú rendelkezése szerint, mint fizetések alkalmazottak, a foglalkozás gyakorlására jogosító könyvvel kell rendelkezniük és a fondul muncii (munkaalap) javára járó taxák fizetésére is kötelesek.

A követelések elvételét, ha azokat a kétes követelések tartálékából fizetik, okiratokkal kell igazolni. Kétes, illetőleg elvesztett követelések csak a kétes követelések tartálékából fedezhetők adómentesen és arra az évről megállapított kvóta erejéig. A központi adóügyi bizottságnak ez a döntése a Monitorul Oficial 1938 július 5-i számában jelent meg. (787-1937. sz. döntés.)

A konverziós egyezséget kötött részvénytársaságok adója. A közp. adóügyi bizottság 817-53529-1938. sz. döntésében kimondotta, hogy a konverziós törvény 50. szakasza alapján kötött egyezségek nem tekinthetők kényszer egyezségeknek és így a részvénytársaságok nem élvezhetik a minimális adók, vagy a vállalati adók 50 százalékos csökkentésének kedvezményét.

Az ingatlan-részvénytársaságok adója. A hivatalos lapban nemrégiben jelent meg a központi adóügyi bizottság azon döntése, mely szerint azok a részvénytársaságok, amelynek egyedüli célja, hogy a tulajdonukat képező ingatlan kihasználják, nem kereskedelmi adót, hanem csak ingatlan adót fizetnek.

A közszállítások után esedékes 1,4 százalékos illeték, melynek alapját számlák képezik, a számlák 15.000 lej értékig, vagyis 210 lej illeték értékig bélyegjegyekben is leróható. Ez az illeték eddig a bélyegjegytörvény általános rendelkezései szerint sok alakítás teljesítése mellett csak készpénzben volt leróható.

Rövid üzleti hírek

Mihail Manolescu a Minele Sorecani szénbánya rt. vezérigazgatója és főreszvényese, Clujon tartózkodása alatt értekezletre hívta össze a szénbánya helyi hitelezőit. A hitelezőket, akik arra számítottak, hogy Manolescu mérnök konkrét ajánlattal fog eléjük lépni, csalódás érte. A szénbánya főreszvényese ugyanis megelégedett azzal, hogy a bányavállalat fizetési nehézségeinek előzményeit ismeresse, anélkül azonban, hogy a jövőre és a kibontakozás módjára nézve proppozíciót tett volna.

Scherg Wilhelm et Co. brasovi posztógyár korábban a szakmabeli gyárak bevonásával értekezletet rendezett a posztógyárak egységes szabályozása érdekében. Ezek a tárgyalások azonban nem vezettek eredményre, aminek következménye az lett, hogy a Scherg gyár a Stappel-szövetek árait 10-20 százalékkal redukálta.

Thelmann brasovi posztógyár, valamint a Schwartz és Lebovits satumarei textilengross cég között oly értelemi transzakkció jött létre, mely szerint a brasovi posztógyár 27 százalékos árendedménnyel a rak-táron lévő teljes nyári szövetkészletet eladta a satmari cégnek.

Arlejtések

Pénzügyminisztérium építkezési ügyosztálya: Augusztus 5-én árlejtés 50 vaskasza beszerzésére. Szállítási határidő 90 nap.

Növénynevelési állomás Cluj: Augusztus 3-án árlejtés a cluji növénynevelési állomásnál lakások építésére.

Timisoarai Serviciul Agricol: Augusztus 5-én árlejtés egy laboratórium építésére a cenadulmarei mezőgazdasági kísérleti állomásnál. Előirányzat 1,5 millió lej.

Brasovi erdőfelügyelőség: Július 28-án árlejtés 1438 szál fenyőfa eladására. Övadás 8000 lej.

Sora bucaresti nagyruház cluji fiókját a cluji iparkamara cégjegyző hivatalánál bejegyezték. A bejegyzés ellen több helyi detail kereskedő kifogással élt a cégjegyző hivatalhoz delegált bíró előtt. A delegált bíró a kifogást a napokban elutasította. A határozat indoklása szerint úgy a cégjegyző hivatal, mint a delegált bíró hatásköre egyedül arra szorítkozik, hogy megállapítsa, vajjon a bejegyzést kéri cég eleget tette-e a cégjegyzést törvény formái előírásainak. A Sora ezeket a törvényes feltételeket teljesítette. A kontesztáló cluji detailkereskedők a delegált bíró határozatát a cluji törvényszékhez feleltették meg, azzal az indoklással, hogy a Sora nagy áruháza helyi fiókjának felállítására súlyos károsodást jelent a helyi szakmabeli detailok nézve.

Kirándulás a Somesul-recei ifjúsági táborba

A Zs. N. Sz. cluji helyi csoportja vasárnap reggel pontban 8 órakor autocamiont indít a somesul-recei táborba. A kamion a str. Memorandului 13 alatti szövetségi helyiségtől indul. Résztvevők a helyi csoport tagoknak 70 lej, vendégeknek 90 lej.

Leánykereskedők „művészi turnéra” tesznek ajánlatot fiatal leányoknak. Budapestről jelentik: A Donati uccában levő házában két férfi jelent meg, akik régi ruhákért szövetet ajánlottak és külföldieknek mondták magukat. Ha valahol fiatal nővel találkoztak, ajánlatot tettek, hogy kiviszik őket Olaszországba „művészi turnéra”. A gyanús ajánlat ügyében a rendőrség nyomozást indított. Az a gyanú, hogy a fiatalleányok leánykereskedéssel foglalkoznak.

A legkellemesebb nyaralás és igazi áldás a betegeknek, üdülőknök a csodálatos panorámájú maramuresi

COSTIUI

sósfürdő

Elismert hatása van köszvény, csusz, vérszegénység, női betegségek, idegesség esetében. Aláandó homokstrand. Közeli kellemes kirándulóhelyek. Nagyszerű jazz-zenekar. Keresztény és rituális konyha. Vasuti kedvezmény. Szórakozási lehetőségek. Prospektust kívánatra küld az Oficial local de turism Costiui (Maramures).

Románul — tanár segítségével nélkül — játszva megtanulhat a 4 hónap alatt második kiadást elért

Gál Zoltán-féle

Román nyelvtanfolyam-ból

Teljesen új alapokra fektetett módszer. Hangsúly én néma betűk jelölése. 3000 a napi nyelvtani anyag a legkezdetelegesebb foktól a legkomplikáltabb nyelvtani problémákig. 400 oldal. Könnyen áttekinthető táblázatok.

Füve 12 lej. Vásznonba kötve 150 lej. Megrendelhető a szerzőnél: GAL ZOLTAN, Oradea, Bulv. Regele Ferdinand 17/a. Telefonautomata 15-05.

MINDEN
PENGEMINŐSÉG
FELETT

CROMOREX

ROMÁNIAI VEZÉRKÉPVISELET:
KLEIN IGNÁZ CLUJ. STR. MAIORESCU 3

Bécsben m...

Bécs, július 22-én a róla elterjedt hamisítványok, az ellenében igazak is lehetnek aranyát költő vasfoga. Így amelyet könnyed szerelem városán dalokat írva a nevető grübeilis

A kellem...

Aki tud olvas sok mindent meg hogy bárkinek ma Nos, a bécsi nyílt olvasni. Ré elvezette, de hetek örömmel...

A munka, kö meskedés és fe jai jöttek, ami bécsi uccán...

Tévedés lenne a bécsi uccán cs ti embert lehetne vá akad.

Az ucca hang...

Ilyenek az embe mert a bécsi kö második percében Olyan ismerősét, tucja, hová soroz házakban is óva közeledési lehetőségy, mert az községe eltűnt etablismentjei ganak az üressé gen megszüntek, össze aszfaltot n üvegeitől is eltá Feleslegessé váltá alba a pár kéve lyek köztudomás ra. Az első ker...

Az a tény, hogy zölte a horogker schlusskor: minde rogerkesztet és száz százalék vol tévesztette meg tudták hogy a és jól iskolázott lett márol-holna meggyőződéses h A lelkileg távol megagittálni, legu taságra fektetik pedig majd elbit...

Bürcel... a név ma Bécs Rettegett em...

Próbájuk meg telességtudó, ma csot, rendeletet végrehajtó Hitle az antiszemitziz kérdésben mind ge és mindent...

Az egyéni ak megszüntette seket

Melyik kegyetl kedni. Bürcel... ja és nem csiná a bécsiekben. A nyöklés, a holt berkedés öszint jelentette ki, h számos fontos v olyanokkal, a demei alapján s gukat „A nem való tekintet n mondotta

A volt nemz köröböl kerü

Komoly tüne hogy a bécsi z első hónapjaiba

Bécsben megindult az illegális propaganda

„HOZZÁTOK VISSZA SCHUSCHNIGGOT!”

Mi lett a kedélyes Bécsből? Sorbaállani... sorbaállani... Wien... Wien... nur Du allein...

Bécs, július 22. Minden város sokáig megélt a róla eiterjedt legendákból, amelyek valamikor, az ellenőrizhetetlen múltban talán igazak is lehettek, de ennek az igazságnak aranyát közben alaposan lerágta az idő vasfoga. Így volt ez sokáig Béccsel is, amelyet könnyelmű költők „a dal, a tánc és szerelem városának” neveztek el pajkos kis dalokat írva a kedélyes bécsiekről, főleg a nevető grübelis Wienerinről.

A kellemetlen hangulatu bécsi ucca

Aki tud olvasni az ucca hangulatából, sok mindent megért egy városból anélkül, hogy bárkinek felvilágosítására is rászorulna Nos, a bécsi ucca lelkében aránylag könnyű olvasni. Régi barátságos közvetlenségét elvesztette, de eltűnt az Anschlussot követő hetek örömmámora is.

A munka, kötelességteljesítés, engedelmesség és fegyelem szürke hétköznapjai jöttek, ami éppen úgy nem áll jól a bécsi uccának, mint a bécsieknek.

Tévedés lenne azonban azt hinni, mintha a bécsi uccákon csupa komor, bajjós tekintetű ember lehetne csak látni, bár vígan keves akad.

Az ucca hangulata hüvös, tartózkodó és bizalmatlan.

Ilyenek az emberek is, akik nagy változás, mert a bécsi köztudomásúlag az ismerkedés második percében szeretett „kipakkolni”. Olyan ismerőst, akiről hírtelenében nem tudja, hová sorozza félve elkerüli és a kávéházakban is óvatosan tartózkodik minden közlekedési lehetőségtől, ami nagyon könnyen megy, mert az elegáns belvárosi kávéházak közönsége eltűnt, a Ring és Kertnerstrasse etablissemantjei a nap minden órájában konganak az ürességtől. Az uccai atrocitások régen megszűntek. A zsidókat már nem terelik össze aszfaltot mosni és a kávéházak ablak üvegeitől is eltávolították a tilos táblákat. Felsége váltak, mert a zsidók ugyanis csak abba a pár kávéháza merészkednek, amelyek köztudomásúlag nyitva állnak számukra. Az első körületben mindössze kettő.

Mi igaz a bécsiek elégedetlenségéből

Az a tény, hogy Bécs örömmámorban üdvözölte a horogkeresztet, hogy az Anschlusskor minden árja bécsi kitiizte a horogkeresztet és a népszavazáskor majdnem száz százalék volt az „igen”, egyáltalán nem lévesztette meg a németeket, akik bölcsen tudták hogy a hitű keresztényszocialisták és jól iskolázott szocialista munkásság nem lett máról-holnapra a harmadik birodalom meggyőződéses híve, nem is számítottak rá. A lelkileg távol álló tömeget igyekeztek megagítani, legnagyobb súlyt azonban a fiatalokra fektetik. Az ingadozó felnőttekkel pedig majd elbír Bűrckel.

Bűrckel... a legfőbb emlegetett név név ma Bécsben. Élet és halál ura. Beteggett ember a horogkeresztetek körében is

Próbájk meg jellemezni. Igazi német. Kötelességtudó, magabiztos, öntudatos, parancsot, rendeletet minden körülmények között végrehajtó Hitler tántoríthatatlan híve. Ugy az antiszemitizmusban, mint minden más kérdésben minden egyéni akciónak ellensége és mindent alárendel a pártfegyelmek.

Az egyéni akciókat, uccai atrocitásokat megszüntette és helyette az intézményeseket léptette életbe.

Melyik kegyetlenebb? Ezen lehetne elmélkedni. Bűrckel véleményét nyíltan megmondja és nem csinált titkot abból, hol csalódott a bécsiekben. A denunciaciók, az egyéni könnyök, a holttesteken keresztül való stréberkedés őszinte utálattal töltötte el. Maga jelentette ki, hogy mikor hivatalát átvette, számos fontos közéleti pozíciót talált betöltve olyanokkal, akik eddigi pártmunkájuk érdemei alapján saját maguk nevezték ki magukat „A nem alkalmasakat minden multra való tekintet nélkül ki kellett dobni” — mondotta

A volt nemzeti szocialista párttagok köréből kerül ki a nyíltan zugolódok egyrésze.

Komoly tünetnek nevezhető talán az, hogy a bécsi zugolódok már az Anschluss első hónapjaiban érhető formában adtak

Egyes parkok kapujában azonban ott van a tábla: „Zsidók csak a saját felelősségükre léphetnek be”, szöveggel.

Élelmiszerhiány, olyan értelemben, ahogy azt egyes külföldi lapok jelzik, nem tapasztalható. Bizonyos élelmiszerfajták, mint pl. tej, vaj, friss főzelékek, stb sokszor pár napra eltűnnek a piacról amelynek oka egyrészt a közönség által való ijedt készletre vásárlás, másrészt claeing-zavarokban kezesedő. Feltűnően sok és aránylag olcsó a gyümölcs.

Az Ostmark élelmiszeri viszonyai még nem alkalmazkodtak teljes mértékben a birodaloméhoz, bizonyos előjelek ennek a processzusnak azonban már érezhetők.

Lisztkeverési rendelet, stb... Hogy a finnyás gyomru bécsiek ezt nem szívesen veszik majd, az természetes, ez a kulináris alapon nyugvó elégedetlenség viszont igazán nem sorsdöntő jelentőségű.

Feltűnő sok butorszállító kocsi látni az uccákon,

aminek magyarázata igen egyszerű,

Bécsben többszáz ezer külföldi élt, akik most lassan mind elszivárognak

és dacára a rendkívül nehéz kiutazási lehetőségeknek, naponta átlag 30-40 zsidócsalád is elhagyja a várost, a távozó külföldiek és ha tudják, a zsidók is, butoralkat természetesen magukkal viszik, vagy beraktározák. Innen van a nagy butorkocsiforgalom.

A speditőröknek óriási konjunktúrájuk van, de nagy konjunktúrájuk van a berendezési tárgyakat vásárló hiénáknak is.

Több százezer család készül elvándorolni Bécsből, sokszáz ezer lakásberendezés eladó s miután, természetesen ennyi vevő nincs, fantasztikusan olcsó áron kelnek el azok butorai, akiknek mindenáron túl kell adniok rajta.

100-150 márkáért gyönyörű zongorát kapni ma Bécsben, 4-500 márkáért három szoba berendezést

Van bizonyos földalatti propaganda is. Kell, hogy legyen, mert az emberek beszélnek róla

Kik ezek? Nácik? Kommunisták? Császárpártiak?... Atutazó külföldiek nehéz megállapítani. Mindenesetre nem lehetnek a rendszer barátai, akik éjszakánként ilyen és hasonló szövegi felirásokat pingálnak mésszel a magánosan álló külvárosi házak falára, vagy gyárak kerítésére:

„Wir pfeifen auf das grosse Gölck, bringt uns lieber Schuschnigg zurück...”

Szabad-e ezekből az apróságokból komoly következtetéseket levonni? Nem. Valami morajlik a föld alatt még egészen bizonytalan formában és igen nagy változásoknak kellene bekövetkeznie hogy határozottabb körvonalakban mutatkozzon. Ma a rendszer eléggé erős ahhoz, hogy még komolyabb ellenállással is megbirkózzon.

Egy bécsi házban

Régi ismerősemet látogattam meg és így bepillantást nyertem egy bécsi házba, anno 1938. A család megbélyegzett. A férfi zsidó. A feleség keresztény. Egyetlen gyermekük van. Fiu, aki természetesen zsidónak számít. A férjet kidobták állásából. Az asszonynak soha nem volt foglalkozása. Utlevelet egyelőre nem kapnak, de nem is igen tudnak hová utazni. Pénzüik nincs. Lassan eladogattak mindent A fiut bevették katonának. „Most még csak arra várunk, mondja a férfi, hogy be keljen vonulni a gyerekek. Akkor mind hárman öngyilkosok leszünk”. Mit lehet erre válaszolni?

A ház, amiről még írni akarok, régi patricius ház. Tizenöt lakója van. Polgárok. Valamikor barátságos családi hangulat uralkodott benne. Régi lakó mindegyik. Evtizedek óta a közös fedél intim barátsága fűzi össze őket Ma félve kerül mindenki a másikat A folyosón, ahol valamikor az asz-

Dijtalanul

CSAK RÖVID IDEIG!

TELJESEN INGYEN KAP EGY KIS ÜVEG KITÜNŐ

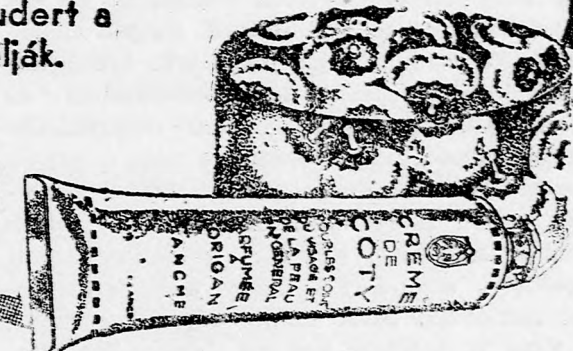
„Le Vertige”

parfümöt, a COTY gyár legutolsó alkotását, ha most vásárol a rendes 120 Leies árban egy doboz összehasonlíthatatlan

COTY
pudert

Ne felejtse el, hogy a COTY pudert a COTY krémmel együtt használják.

4 csappal krém vagy tabus Lei 72
Éjszakai- és lemosó-krém vagy tabus Lei 72

KREDETI... PARIS KÉSZÍTMÉNYEK

szonyok beszéltek meg délelőttként a bevásárlás bajait, ma néma csend. Hónapszámra nem áll senki beszélgetni.

Mikor megjelent a renndel, hogy külföldet nem szabad rádióval hallgatni, — mind a tizenöt lakó leszerelte a készüléket és tüntetően felvitték a padlásra.

Nem a rezsim elleni tüntetés volt ez, magyarázata ismerősöm. Vékonyak a falak. Athallani egyik lakásból a másikba, megtörténhet, hogy a szomszéd azt hiszi, ha rádiózenét hall hogy külföldet fogtam. Mit lehet tudni? Jobb, a nincs alkalma fejlelteni... Senki se bízik

senkiben. Mindenki fejlelntget, intrikál, barátról ellenség lesz, szeretetből áruuló, ez ma Bécs ilyen a bécsi ház. A véletlen különös íróniája; hogy mikor a kapu kiléptem, a ház előtt éppen uccai énekek fogtak bele egy régi bécsi dalba „Wien, Wien, nur du allein! Du bist die Stadt meiner Traume!” Az emberek bosszusan mentek el mellettük és nem adtak nekik egy vasat sem. Nem tudom, arra gondoltak-e amire én, hogy ennek a ma már klasszikussá vált bécsi Gassenhausernek egykor ünnepelt komponistája, aki egyébként zsidó volt, a koncentrációs táborból való félelemben nemrég öngyilkos lett. I. P.

A spanyol kormány mozgósította a tizenhat éveseket

Hendaye, július 22. A valenciai kormány szolgálatra hívta be a 16 évet betöltött korosztályt is A rendelkezés általános riadalmat keltett. Ugyancsak Hendaye-ből közlik, hogy a nemzetiek tegnap váratlan offenzívát kezdtek az estrema-

duraj frontszakaszon is és a köztársaságiakat 15 kilométerre visszazoritották A sagniai fronton a nemzetiek javítottak állásaikon és megtisztították az ujonnan elfoglalt területet.

Az aradi vádtanács letartóztatta a munkakamarai alelnököket is

Arad, július 22. Beszámolt az Uj Kelet arról, hogy az aradi szakkamaráknál vizsgálatot indítottak, mert visszaélésekre jöttek rá. A vizsgálóbíró, mint tegnap jelentettük, letartóztatta Vulpe Józsefet, a munkakamara volt elnökét és volt alpolgármestert, míg a másik két gyanúsítottat: Mosoiu Victort és Strengar Demian Sava volt munkakamarai alelnökök szabadlábra helyezte. A törvényszéki vádtanács pénteken foglalkozott mindhármuk ügyével. Vulpe József letartóztatását és előzetes harmincnapos vizsgálati fogságát helyben hagyta és ugyanakkor elrendelte a vizsgálóbíró által szabadlábra helyezett Mosciu Victor és Strengar Demian Sava letaróztatását. A munkakamaránál történt visszaélések napvilágra kerülése ez év februárjában történt, midőn Potescu Petre munkaiügyi vezérfelügyelő és Constantinescu pénzügyi vezérfelügyelő ellenőrző körutjuk során vizsgálatot tartottak a munkakamaránál és 88 oldalas jelentésben

számoltak be a tapasztalt visszaélésekről. Többek között napvilágra hozták, hogy a három letartóztatott 1934-től 1937-ig közel ötmillió lejt tulajdonított el a munkakamara pénzből. Ezt az összeget részint saját céljaikra fordították, másrészt törvénytelenül utaltak ki segélyeket olyanoknak, akik nem voltak arra jogosultak. Vulpe József ellen egyébként, aki alpolgármester volt, a városházán is vizsgálat indult, amely ujaob visszaélésekről rántotta le a leplet.

— Barátsági szerződés jött létre Bolivia és Paraguay között. Buenos Airesből jelentik: Bolivia és Paraguay között barátsági szerződés jött létre, melyet csütörtökön írták alá a két állam képviselői. A szerződés véget vet a Gran Chaco miatti fegyveres vitáknak. A két állam kötelezi magát, hogy a kettejük között felmerülő vitás kérdések elintézésére nem folyamodik háborus eszközök höz, hanem döntőbíróság ítéletét fogadja el.

HIREK

Voltaire levele zsidókról, Palesztináról és az arabokról

Voltaire nem volt zsidóbarát. Csodálatos, hogy a szabadgondolkodás nagymestere a felvilágosodottság, az encyclopaedia korában sem tudott teljesen szabadulni az antiszemitizmusból, ettől a középkorból úgyesén átmenetileg nem volt szabadulni. Vannak zsidó történetek, akik azt vélték, hogy Voltaire személyes okok miatt lett volna a zsidók ellen hangolva. Valójában a zsidó bankárokkal voltak kellemetlenségei. A zsidó bankárokkal voltak kellemetlenségei. A zsidó bankárokkal voltak kellemetlenségei.

termőfölddel fogják bevonnai s ha nem is lesz buzájuk bőségesen, de lesznek jó szőlők, néhány pálmájuk és olajfájuk. Milyen szegény is most az ígért földje! Dantól Beer-sebáig alig százhatvan mérföld, Jaffától Elothlehemig nem több a szélessége, mint negyvenhat mérföld. Azontul következik a pusztaság. Ahol véget érnek a kövek, ott a homok kezdődik.

Mily szörnyű sors leselkedik vajjon ott is Önökre? Mindenesetre, ha majd eimennek, hagyjanak meg nekünk néhány kereskedőt. Mert bárha Önök igen rossz teológusok, akárcsak mi magunk, viszont igen jó kereskedők, ami mi nem vagyunk.

Kövelem Önöket gondolatban s kegyelettel siratom el távozásukat, mert tudom, mennyire rokonok vagyunk mi hitben és bűnökben. Önök Sémí utódai, a mi őstünk Jafet volt, mit tehetnének egyebet, — édes unokatestvérek vagyunk.

— Időjárásjelentés. A bucaresti Meteorológiai Intézet jelentése szerint mára a következő időjárás várható: Emelkedő légnyomás, váltakozó felhőzet, boruló irányzat, nyugaton enyhe, határozatlan irányú légáramlás, csökkenő hőmérséklet, csapadék, helyenként zivatarok. Ma délelőtt a fővárosban 29 fokot mértek.

— Kinevezés a cluji betegséggyógyzó. A munkügyi minisztérium egyik úgújabb rendelkezésével dr. Vaida-Voevod Aurel cluji szakorvost a cluji betegséggyógyzó pénztárnál orvosi felügyelői minőségben vezényelték.

— A nemzetnevelésiügyi miniszter a tandíj-fizetés kérdését tanulmányozza. Bucarestből jelentik: A nemzetnevelésiügyi miniszter az iskolai illetékek és tandíjak fizetésének kérdését tanulmányozza. A Tempo jelentése szerint arról is szó van, hogy teljesen mentesítik a díjfizetés alól az összes tanulókat.

PURGEN DR. BAYER (PURGO) 25 darabot tartalmazó eredeti csomagban, vagy 4 darabot tartalmazó próbadoszban az ideális hashajtó

— Rövid belső hírek. Emil Badarau bucaresti fővárosi tanácsost kinevezték a hadirokkantak, árvák és özvegyek elhelyezésére vonatkozó törvény értelmében kiküldendő bizottság elnökévé. — Minisztertanácsi napló utján az 1928 és 1929. évszámok tartalomait berendelték az őszi királymanőverekre. — Tekintettel a fürdőhelyeken elharapódzott spekulációra, intézkedés történt, hogy a fürdőhelyek vendéglőiben is betartsák a fővárosban bevezetett rendelkezést az élelmiszerek 10—15 százalékos eszálkítására. — Egy braillai munkásszöveg, bizonyos Ioana Peire békaféjű fiúgyermeknek adott életet, amely csak néhány órát élt. — Arad körzetének országosra különböző jótéteményeik mellett 50.200 lejt gyűjtöttek össze a Straja Tarii repülőgépek költségeire.

— A magas vérnyomás és a vérkeringési zavarok kezelésénél reggel éhgyomorra egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűviz sokszor nagyon jól tesz, mert a bélműködést csakhamar elrendezi, az emésztést előmozdítja, az anyagcserét felhívja és ezáltal igen kelemles közérzetet teremt. Kérdezze meg orvosát.

— Földi Mihály: A miniszter. „A házaspár”, „A század asszonya”. A viszony című nagy epikai munkái után Földi Mihály most egy drámaian tömör regényt írt. Új művének címe: A miniszter. Hősei: A miniszter, a prelátus, a professor, akik névtelenül, de hivatásuk teljes súlyával és díszével vivják meg e 300 oldalas regényben gondolataik és érzelmeik harcát, amely szinte korunk világnézeti harca. E harc hátterében finoman, gyöngéden húzódik meg a regény negyedik főszereplőjének, az özvegy grófnőnek az alakja: rajta át a szerelem síkjára vetődik a férfiak elvi küzdelme. Földi Mihály: A miniszter című kötetét az Athenaeum Regénytárban jelent meg szép kiállításban vászonkötésben. Ára 119. lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepage-nál Cluj. Kérje az Athenaeum újdonságok teljes jegyzékét.

— Borzalmas szerencsétlenség egy bucovinai községben. Cernăuți-ből jelentik: Gogolina községben tegnap este borzalmas szerencsétlenség történt. Néhány, a Prut partján tartózkodó lakost gyermeki segélykiáltások riasztottak meg. Egy bárka, amelyben tíz gyermek ült, felborult a folyam közepén hullámokkal. Több falusi a vízbe vetette magát és nyolc gyermeket meg is mentettek.

800.000 lejjel betársulnánk rentabilis iparüzembe, vagy más vállalatba, aktiv közreműködéssel. „Két főtisztviselő” Rudolf Mosse Cluj.

— Rövid hírek mindennap. Hull amerikai külügyminiszter rendkívül szilárd hangú jegyzéket nyújtott át Castello mexikói nagykövetségnek, amelyben hozzájárulását kérte a döntőbírói eljárásához az amerikai polgárok tulajdonában levő mexikói kőolajterületek kizsájtatása ügyében. — Hore Belisha hadügyminiszter és Gort őrnagy ma reggel repülőgépen Franciaországba utaztak, hogy résztvegyenek a Villiers-Bretonneuxben a világháborúban elesett ausztráliai katonák emlékére emelt műemlék felavatásán. — A franciaországi Anzin-menedecébeli bányászszakszervezetek megbízottai tegnap este Valenciennesben tartott ülésükön elhatározták, hogy ma reggel felvesztik a munkát. — Oregon, Washington és Brit Columbia amerikai államokban óriási erdőtüzek pusztítanak.

— Házasság. Rella Fuchs Kosice-Cluj-Haifa és Jack Zimmermann Amerika-Haifa július 6-án Tel-Avivban házasságot kötöttek.

— Díszdoktorrá avatja a Sorbonne Szentgyörgyi Albert dr.-t. Budapestről jelentik: A Sorbonne Szentgyörgyi Nobel-díjas egyetemi tanárt tudományos munkássága elismerésül díszdoktorrá avatja. A díszdoktorrá avatás ez év novemberében fog megtörténni. A professor ebből az alkalomból a következő nyilatkozatot tette: „A Sorbonne a világ legrégibb egyetemére. A vántam megnyilvánuló elismerés kifejezése Franciaországban Magyarország iránt megnyilvánuló jóakaratra és rokonszóra. A háború sajnálatosan szakadást hozott a magyar és francia kulturális kapcsolatok közé és ennélfogva a szakadéknak áthidalására most eljött az idő.”

Betársulnánk 400.000 lejjel rentabilis iparüzembe, vagy más vállalatba, aktiv közreműködéssel. „Volt főtisztviselő”. Rudolf Mosse Cluj.

— Orvosi hír. Kepesné dr. Westfried Rozália fogászati rendelőjét megnyitotta. Calea Regele Ferdinand 16.

— Felfogta a lezuhanó gyermeke. Bucarestből jelentik: Könnyen végetező válható szerencsétlenség történt Câmpinában. Luislander kereskedő öreg édesanyja házuk III emeletének erkélyén szórakozott, karján másfél éves kis unokájával. A fúcska játék közben olyan mozdulatot tett, minttha le akarna ugrani és nagyanyja kezéből szerencsétlenségre kiszabadult. Ebben a pillanatban haladt el a ház előtt Vasile Paternicu munkás, aki meghallotta az öregasszony visítását és a mélybe zuhanó gyermeket felfogta. A gyermeknek az ijedségen kívül nem történt baja.

— Augusztus elsejével a CFR betiltotta a társaságkocsis kirándulásokat. Bucarestből jelentik: Mióta a CFR átvette a magánkézben levő társaságkocsis-járatokat vonalának nagy részét, a magántársaságkocsisok és tehergépkocsik csak úgy közlekedhetnek az országutakon ha utasként és kilométerenként 16 bani illetéket fizetnek. Ez az intézkedés a turistaportot nagyon meggátolta, mert emellett a CFR csak igen korlátozott számban engedélyezte a turista egyesületek gépkocsis-kirándulásait. A vasutiságzatóság most újabb rendelkezéssel, augusztus elsejétől kezdve, teljesen betiltotta a tehergépkocsis kirándulásokat.

Advertisement for Vichy-Etat Pasztillák and Tabletta, listing benefits and prices.

— Gyászintenzitétet. A cluji nyugati szerzetes tartású izr. hitközség vasárnap, folyó hó 14-én, délután 5 és fél órakor a Regele Ferdinand uti nagytemplomban Ofélsége Mária királyné temetése alkalmából gyászintenzitétet rendez, melyre ezúton is meghívja a hitközség összes tagjait, kérvén pontos megjelenésüket. — Ugyancsak gyászintenzitétet lesz vasárnap délután fél 6 órakor a Paris ucai nagytemplomban, amelynek keretén belül Glasner Akiba főrabbi gyászbeszédet fog tartani. A gyászintenzitétet részt vesznek a zsidó iskolák növendékei tanítók vezetésével. Szombaton délelőtt az összes orthodox templomokban az istentisztelet keretében gyászmít fognak mondani.

— Sirkövetés. Néhai Salamon Mór sírkövének felavatása f. hó 24-én, vasárnap délelőtt 10 órakor lesz a régi ort. temetőben.

— Sirkövetés. Ertesítjük rokonainkat, ismerőseinket, hogy szeretett Apánk, dr. Hirsch József sírkövetése folyó hó 24-én délelőtt 1/2 órakor lesz megtartva a tárgyumeresi statusquo izraelita temetőben.

— Halálozás. Piszek Mór ciacovai nagykereskedő folyó hó 17-én tragikus körülmények között hirtelen elhunyt. Temetése 19-én Timisoaran nagy részvét mellett ment végbe.

Advertisement for Anusol-Goedecke, featuring an illustration of a hand pointing and text: 'Az aranyér azonnal Goedecke féle Anusol kuppal kezelendő. A világ összes orvosai ismerik és rendelik.'

Komoly újítás az ortodox zsidó nevelés-ügyben

Schwartz Menyhértné leánynevelő intézete internátusában megkezdődtek a beiratások. A Schwartz internátus iránt a transzilvániai zsidóság körében egyre fokozódó érdeklődés nyilvánul meg, mert ez az évtizedes multra visszatekintő és gazdag tapasztalatokkal rendelkező intézet valóban kínált a mi szűk keresztmetszetű kereteink közül s a legjobb értelemben vett nyugateurópai színvonalra emelkedett. Az elkövetkezendő 1938—39-es tanév mindenképpen új fejezetet nyit meg az intézet életében. Egyrészt, mert az intézet most zárt le egy tizenötéves munkaperiódust másrészt, mert Oradea ez a tipikus zsidó iskolaváros hű maradt tradícióhoz, s ismét komoly, nagy újítást vezet be az ortodox zsidó nevelés terén. Arról van ugyan szó hogy az oradeai orth. zsidó leánygimnázium továbbképző tanfolyamot létesített, egy két éves rendszeren alapuló kurzust, amely a román-magyar és német levelezés, könyvelés, gép- és gyorsírás, valamint nyelvtanulás mellett konzervált formában fejteti a felső kereskedelmi iskolák tananyagát. A Schwartz Menyhértné-féle orth. zsidó leánynevelő intézet-internátus így abban a helyzetben van hogy az oradeai orth. zsidó leánygimnáziummal karöltve és kölcsönösen egymás munkáját az oradeai orth. zsidó leánygimnáziummal karöltve és kölcsönösen egymás munkáját kiegészítve magasabb kurzuson is biztosítsa az orth. zsidó leánynevelést. Számunkra is elégtételt szolgált a tudat, hogy ma már itt, Transzilvániában is van egy zsidó intézet, amely a legjobb ilyen irányú nyugateurópai intézetek szintjére érte el, amely a lányoknak a legelőkeltebb zsidó és világi nevelést nyújtja, s kitartó, lelkes munkával és sok türelemmel és szeretettel felkészíti őket arra hogy az életben minden körülmények között megállják a helyüket.

szépfede... előtt két... gyuk és... nitották... szerződ... mielőtt... hivat... dott szol... beállította... ot: 15.3... ny száik... helyét a... ák meg... ar lapok... ar anyagi... t illetően... msia és... g az ork... nek idő... egyesbíró... hirdett... játékjogát... A Ferenc... et a tiltó... mennyiben... egyesbíró... ántal... rzenkeny... lleni mér... len lej... a kére... a létsz... z A) divi... rea Trico... kategóri... sikert le... párversen... t. Ma a... 294 kilo... felfüggesz... Slavia el... sége miatt... sapat sz... sz labda... rtja, amely... ai turáját... mény: 100... allott USA... a 14.2 mp... rás Varoff... változtatja... ortív Baia... inak részt... versenyén... a kerületi... el kell ké... várták a... mpás szer... közelmult... lmi időkb... vissza... rák történe... mai erővel... ist és And... sodrában... rész Német... nyult. 1809... ellen. Re... erül, de As... lam cserben... ggel és elő... ceget a „le... pi. E győ... enki se siet... az elkensé... a döntő üt... sztrák csá... gő vad fel... szesületét... szonkötésben... ben, vagy... dványok tel...

SCHWARTZ MENYHÉRTNÉ

ort. zsidó leánynevelő intézete-internátusa

felvessz növendékeket az 1938—39-es tanévre. Évtizedes tapasztalat. Ideális központi felkvés. Mérsékelt díjak. Prospektus. Referenciákkal az oradeai orth. zsidó leánygimnázium igazgatóságához. Az intézet székhelye: ORADEA, Str. Ep. Clorogariu 8. Telefon 12-11.

ÚJ KELET Legújabb hírek

Elutazott Párizsból az angol királyi-pár

Fényes ünnepek keretében avatták fel Villiers-Bretonneuxban az ausztráliai katonák emlékművét

London, július 22. Az egész angol sajtó nagy cimek alatt közli, hogy az angol uralkodópár hivatalos londoni látogatására hívta meg Lebrun elnököt és feleségét. A londoni lapok hangsúlyozzák, hogy György király és Erzsébet királyné legmélyebb háláljukat fejezték ki ezzel azon fényes fogadtatásért, amelyben a francia nép részeseitette őket. Anglia meg fogja mutatni a francia népnek, hogy az angol nemzet is ugyanilyen mértékben kívánja a két ország közötti szíves barátság fenntartását, ami az angol nép érzelmeit is kifejezi. A londoni sajtó különösen elismerő hangon emlékezik meg a tegnapi katonai parádéről, méltatja a francia hadsereget, amelyre, úgy mond, büszké lehet Franciaország.

Párizsi jelentés szerint Lebrun köztársasági elnök elfogadta György király meghívását és a jövő év tavaszán fogja visszatérni Londonban az angol uralkodópár látogatására.

A párizsi királylátogatása utolsó alkordjai

A párizsi királylátogatás egyébként a pénteki nap folyamán fényes ünnepek keretében nyert befejezést. Pénteken zajlott le Villiers-Bretonneuxban az ausztráliai katonák emlékművének felavatása, amelyre Hore Belisha angol hadügyminisztert is meghívták, aki repülőgépen utazott Londonból Párizsba.

Tegnap este ugyancsak fényes ünnepek, hatalmas tüzijátékok, népi ünnepélyek és felvonulások voltak Párizsban, amelyeknek során a francia nép ujjongó lelkesedéssel élte az angol királyi párt. György király és Erzsébet királyné ma délelőtt fél tízenegy órakor különvonaton Villiers-Bretonneuxba utaztak. A pályaudvaron Lebrun elnök, a kormány tagjai és számos előkelőség búcsúztatta György királyt és Erzsébet királynét Párizsból való távozásuk alkalmával, míg a pályaudvar előtt óriási tömeg vett lelkes búcsút az angol királyi pártól. Öt perccel a királyi vonat elindulása után Lebrun elnök is vonatra szállt és Villiers-Bretonneuxba utazott.

György király beszéde az ausztráliai hősök emlékművének

Az ausztráliai hősök emlékművének felavatása fényes ünnepek keretében zajlott le György király, Erzsébet királyné, Lebrun elnök, Hore Belisha angol hadügyminiszter és Gamelin tábornok, francia vezérkari főnök jelenlétében. Az angol királyi pár és Lebrun elnök megérkezésük után istentiszteletet vettek részt. Az avató ünnepség keretében György király a következő beszédet tartotta:

— Rendkívül nagy megtiszteltetés számomra, hogy felavathatom ezt az emlékművet és e magaslatos pillanatban körülmények között felvölgyölhetem a francia köztársaság elnökét, annak a népnél a fejét, amelynek földjén állunk ma és amelyhez törhetetlen, szoros kötelékek fűznek bennünket. Ezen kötelékek megerősítésében szerepet játszottak azok az események is, amelyekre ez az emlékmű emlékeztet bennünket. Ennek az emlékműnek a felirata a birodalmi ausztráliai haderők dicsőségére emlékeztet bennünket, amelyet a franciaországi és flandriai mezőkön vívtak ki a hősök és amelyet a Franciaországban elesett tízezer ausztráliai katonai emlékezte örökít meg ezen a dombon. Hódolat ez a mű egy csodálatos hadsereg fényes bátorságának és jelképe egy fiatal, erőteljes nemzet első lépteinek.

Lebrun elnök beszéde

Beszédének befejezése után a király lementotta a leplet az emlékműről. Ezután Lebrun elnök tartotta a következő beszédet:

— Harmadszor részesülök abban a megtiszteltetésben, hogy Franciaország üdvözlét tolmácsolhatom egy emlékmű előtt, mely az angol birodalom fiainak hősségére emlékezteti a történelmet, kik dicsőséggel haltak halál a mi országunk földjén. Legelőször 1932-ben Thiepvalban tettem ezt, ahol Anglia és Franciaország közös dicsőségét örökítettük két egymás mellett elesett hadsereg katonái ádozatosságának jelképeként. Másodszor két évvel ezelőtt Vimyben vettem részt hasonló

aktusban, amikor két nemzet avatta fel a kanadai nép eltűnt fiainak emlékére emelt oszlopot. Ma Santerre síkján állunk, hogy a csodás ausztráliai és újzeilandi hadtest (ANZAC) dicsőségét hirdessük, amely 1918 áprilistól augusztusig az Amiens előtti harcban vett részt, huszoneg ezer foglyot ejtett, nagymennyiségű hadianyagot zsákmányolt és oly sok hősi halottat hagyott a harcmezőn. A francia államfő számára felemelő tudat, hogy Felsővel mellett állhat e felemelő pillanatban. Felsővel első franciaországi látogatása egybeesik ezen emlékmű felavatásával. A két nép barátsága és igazság-és-méltóságunk közös vonta legjobb biztosítéka a világ békejének, amint ezt Felsővel mondta. Ezeknek a szavaknak a visszhangja nem hallulhat el egyhamar és a mai zavaros időkben nem veszíthet aktualitásából és erejéből. Legyen ez a két nemzet számára iránytű a cselekvések pillanataiban és buzdítás a hit érdekében.

Az egyházi szertartás és egyházi dalok elmondása után a zenekarok az angol és francia himnuszokat intonáltak.

A köztársasági elnök búcsuja a királyi pártól

Lebrun elnök ezután szíves búcsút vett György királytól és Erzsébet királynétól, akik két óra 44 perckor távoztak a temetőből.

A Villiers-Bretonneuxban lefolyt ünnepség után Hore Belisha és Cort márkai angol vezérkari főnök Gamelin tábornok vendégei voltak ebéd.

A cseh kérdés a párizsi tárgyalásokon

Halifax lordnak a francia államférfiakkal folytatott tárgyalásai kapcsán tudni vélik,

hogy az angol külügyminiszter megállapodott Daladier-vel és Bonnet-vel abban, hogy közös jegyzeket intézzenek a prágai kormányhoz, amelyben arra kéri a csehszlovák vezetőket, hogy újabb engedményekkel könnyítsék meg a szudetanémetekkel való meg egyezés lehetőségét.

A Berliner Tageblatt párizsi jelentés alapján tudni vélik, hogy Halifax, Daladier és Bonnet arra az elhatározásra jutottak, hogy Vuillemin tábornok, a francia légi haderők vezérkari főnöke rövidesen Berlinbe utazik. A Havas ezzel szemben tudni véli, hogy ez az elhatározás régebbi keletti és nincs semmilyen összefüggésben a mostani párizsi politikai tárgyalásokkal. Ez a látogatás egy szeren viszonzása lesz Milch tábornok tavalyi látogatásának. Ugyancsak Berlinből jelentik, hogy Wiedmann kapitány, Hitler szárnysegéde, tegnap Berlinből Berchtesgadenbe utazott, ahol jelentést tett Hitlernek londoni utjának eredményeiről.

Franciaország elismeri az abesszinai hódítást?

Az United Press beszámol az angol-francia miniszterek tárgyalásairól, amelynek eredményeit a következő pontokban összegezi: 1. Gazdasági együttműködés London és Párizs között; 2. megszüretendő Prágában a nemzetiségi statútum; 3. a volt német gyarmatok és a fegyverkezés ügyében való tárgyalások; 4. a Spanyolországból hazaszállítandó önkéntesek kérdése; 5. az angol-olasz egyezmény csak akkor léphet életbe, ha megkezdődik a spanyolországi önkéntesek elszállítása; 6. Anglia az olasz-francia diplomáciai viszony rendezése és az abesszin hódítás elismerésére tett ajánlatot Franciaországnak.

Kiutasították Olaszországból a Zsidó Távirati Iroda tudósítóját

Róma, július 22. A Havas jelenti: Eduard Kleinerer zsidó újságíró, a Zsidó Távirati Iroda és a newyorki Jewish Daily Bulletin római tudósítóját kiutasították Olaszországból. A zsidó újságíró kiutasítása nagy megdöbbenést keltett a külföldi újságírók körében. Kleinerer

lengyel állampolgár és évek óta működik Olaszországban, ahol nemrég az olasz korona lovagrendjével tüntették ki. Politikai és újságírói körökben azt hiszik, hogy antiszemita jellege van a kiutasítási rendeletnek.

Négy tartományra osztja Csehszlovákiát a nemzetiségi statútum

LONDON, július 22. A Times és a Reuter jelenti, hogy a cseh nemzetiségi reform négy kerületre akarja osztani az országot:

1. A csehek és németeket magában foglaló Csehország;
2. a három és félmillió csehet és németet magában foglaló Morvaország és Szilézia;
3. a három millió háromszázezer 10 kósu szlovák és magyarok lakta Szlovákia;
4. a 720 ezer rutén, lengyel és német lakta Ruszinszók.

Augusztus 20-ikára mozgósítást rendelt el a szudetanémet párt?

Prága, július 22. A szudetanémet párt vezetője titkos utasítást küldött helyi szervezeteinek, amelyből a „Der Sozialdemokrat” című lap a következő részleteket közli: Rövidesen nagy feladat és súlyos harc vár ránk. Különösen fontos a gyors hírszolgálat megszervezése. Augusztus 20-ikán és 21-n általános sorakozó lesz az összes helyi csoportokban. Azokat a vezetőket, akik ennek nem tesznek eleget, nyomban elmozdítjuk. A mozgósítás időpontját motorbiciklis futárok fogják idejében közölni.

Egyes lapok tudni vélik, hogy Hitler hároméves fegyverszünetre akar ajánlatot tenni Csehszlovákiának. Ezen idő alatt akarna megegyezésre jutni a német kormány a cseh-

szlovák kormánnyal, azzal a feltétellel, hogy népszavazást rendeznek a szudetanémet vidéken. Hivatalos prágai és szudetanémet körökben nem tudnak Hitler ilyen irányú indítványáról.

A lengyel külügyminiszter Danzigban

Varsó, július 22. Az Express Porany jelenti, hogy Beck lengyel külügyminiszter Danzigba utazott, ahol a lengyel diplomáciai képviselő vendége lesz.

(Elsőoldali cikkünk folytatása)

hogy valamelyik fél kénytelen legyen erőszakhoz folyamodni.

Rámutatott arra, hogy több orosz járát érkezett a vitás területre és értesüléseiket szerint további csapatösszevonások történtek. A japán kormány szükségesnek tartja a rend helyreállítását a határvidéken. A japán kormány nem elégedhet meg Litvinov válaszával és ha nem történnek megfelelő intézkedések a rend helyreállítására, úgy a tokiói kormány le kell hogy vonja a következményeket és végső esetben erőszakhoz kell, hogy folyamodjék.

Litvinov erre kijelentette, hogy Moszkva nem hagyja magát megfélemlíteni ilyen támadásoktól. Arra kérte a japán kormányt, büntesse meg azokat, akik július 19-én a tokiói orosz nagykövetség ellen támadást intéztek.

Az a hír, hogy Litvinov és a moszkvai japán követ között lefolyt tárgyalások eredménytelenül végződtek, nagy izgalom keltett Tokióban. A főváros utcáin nagy tüntetés volt, amelynek résztvevői követelték a kormánytól, hogy fegyveres utat távolítsa el a szövetségeseket a meg szállított mandzsu területeiről. A tokiói szovjet követség előtt is nagy tüntetés volt és csak a karhatalom igénybevételével sikerült megakadályozni az épület megrongosozását.

Tokióban tudni vélik, hogy a japán hadsereg keretében jelentős változások készülnek, ami szintén fokozza az izgalomot.

A japán távirati iroda jelenti, hogy kereskedelmi szervezetek megkezdtek külföldi értéketelnekek mozgósítását.

Hazinkingi távirat közli, hogy az orosz katonák, akit szerdán foglyul ejtettek a mandzsuok határőrök, meghalt néhány seibe.

Olasz hadihajók az adriai kikötőkben

Róma, július 22. Mussolini rendeletére olasz haditengerészet egységei megátogatják az adriai kikötőket.

Megkezdődtek a francia-amerikai gazdasági tárgyalások

Párizs, július 22. A francia fővárosban megkezdődtek a francia-amerikai gazdasági tárgyalások. Az Egyesült Államok részéről Morgenthau pénzügyminiszter érkezett Párizsba, akit a gazdasági miniszter vasárnap látott vendégül.

5000 kötet
kitűnően

összeválogatott modern magyar, német költés- és irodalomtörténet

eladó

Kisebb városban biztos egzisztenciát jelent. Kedvező fizetést feltétel nélkül. Érdeklődni:

a Hegedüs Hirlap-irodában Oradea

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása Cluj, Strada Baron L. Fog. Telefonszám: 18-60.

EUN DE IMPRIMAT